

Beretning

01.01.1989 - 30.06.1990

Det norske Arbeiderparti

Det norske Arbeiderparti

BERETNING

01.01. 1989 – 30.06. 1990

utarbeidet av partikontoret

Grafisk produksjon:
Gjerholm Grafisk a.s, Oslo

Innhold.

INNLEDNING	1	ARBEIDERBEVEGELSENS INTERNASJONALE STØTTEKOMITE	37
LANDSMØTET 1989	2	DNA.S STORTINGSGRUPPE	38
SENTRALSTYRET	4	REGJERINGENS VIRKSOMHET.....	44
LANDSSTYRET	6	AKTUELT PERSPEKTIV.....	45
Revisjonsnemda	7	KVINNEBEVEGELSEN	46
Landsstyrets møter	7	ARBEIDERBARNES UNGDOMSFYLKNING.	61
SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG DNA	13	ARBEIDERBLADET A/S	65
PARTIETS REPRESENTASJON I STYRER OG KOMITEER	14	A-PRESSEN I 1989 OG 1990 ...	67
PARTIKONTORET	16	ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV OG BIBLIOTEK	70
PARTIETS FYLKESSEKRETERER	16		
ÅRSMØTER I FYLKESPARTIENE	17		
ORGANISASJONSARBEIDET	18		
Medlemsutviklingen	18		
Fra prat til praksis	21		
Planleggingsheftet	21		
Sekretærkonferansene	21		
Studiearbeidet	23		
Valgkampen 1989	24		
INFORMASJONSVIRKSOMHETEN	26		
LANDSKOMMUNALUTVALGET	27		
Lokalpolitisk manifest	27		
Kommunenes Sentralforbund	28		
Kommunalt samarbeid i Norden .	30		
Kommunalkontoret	30		
SAMETINGSGRUPPA	31		
FAGLIG/POLITISK UTVALG	32		
1. MAI 1989 OG 1990	33		
NORDISK SAMARBEID	34		
EUROPEISK SAMARBEID	35		
DEN SOSIALISTISKE INTERNASJONALE	36		

INNLEDNING

Landsmøtet 1989 ble holdt i Oslo i dagene 2. - 5. mars med 300 delegater. Hovedsaken på landsmøtet var behandlingen av partiets arbeidsprogram for perioden 1990 - 1993. Landsmøtet vedtok også et nytt offensivt organisasjonsprogram.

Landsmøtet valgte Gro Harlem Brundtland som leder, Gunnar Berge og Thorbjørn Berntsen som nestledere og Thorbjørn Jagland som sekretær.

Perioden etter landsmøte ble preget av valgkampen 1989 og av et organisasjonsutviklingsprosjekt for hele partiorganisasjonen.

Stortingsvalget 1989 ga en tilbakegang for Arbeiderpartiet fra 40,8 prosent i 1985 til 34,3 prosent i 1989. Valget betydde også regjeringsskifte og ny opposisjonsrolle for Arbeiderpartiet. Valgkampen ble blant annet preget av debatt om velferdssamfunnets framtid.

Medlemstallet har gått tilbake i perioden og er nå pr. 31.12.89 på 127 099 fordelt på 2 887 avdelinger i 448 kommunepartier. Av disse er 30 306 kollektivt tilmeldte. AUF har styrket sin posisjon og økt sitt medlemstall i perioden og er nå den desidert største politiske ungdomsorganisasjonen.

Partiet har satt i gang et stort organisasjonsutviklingsprosjekt. Siktemålet er å oppnå større engasjement og deltakelse i hele organisasjonen. De lokale ledd i partiet skal styrkes. Dette har også ført til omorganisering av bemanningen på partikontoret slik at kontoret bedre kan støtte opp om den nye aktiviteten.

Politisk har arbeidsledigheten stått i fokus. Arbeiderparti-regjeringen hadde langt på vei gjennomført omfattende økonomiske innstramminger for å bringe balanse mellom produksjon og forbruk i Norge da regjeringen gikk av i 1989. Partene i arbeidslivet og arbeidstakerne hadde akseptert denne politikken. Da arbeidsledigheten begynte å stige, og fortsatte høsten 1989 tok ikke den borgerlige Syse-regjeringen de nødvendige skritt. Resultatet er stadig økende, rekordhøy arbeidsledighet. Arbeiderpartiet fremmet en plan for "snarlig sysselsetting og økt vekst" i Stortinget vinteren 1990. Denne ble nedstemt av det borgerlige stortingsflertallet.

Perioden har også vært preget av debatt om forhandlingene mellom EF- og EFTA-landene om en avtale for et Europeisk Økonomisk Samarbeidsområde (EØS). Arbeiderpartiet har i denne tiden utvidet samarbeidet med de sosialdemokratiske partiene i Øst- og Sentral-Europa og i Vest-Europa. Partiet har fått assosiert medlemskap i Konføderasjonen av sosialdemokratiske partier i EF. Den nordiske samarbeidskomiteen SAMAK, har også satt det europeiske samarbeidet på dagsorden.

LANDSMØTET 1989

Det norske Arbeiderpartis 52. ordinære landsmøte ble holdt i dagene 2. - 5. mars 1989. På grunn av ombygging av Folkets Hus ble landsmøtet avviklet på SAS Scandinavia Hotell, Oslo.

Landsmøtet skal i følge lovene bestå av 300 representanter valgt av fylkespartiene. 200 av disse fordeles på fylkespartiene i forhold til det gjennomsnittlige antall medlemmer det er betalt kontingent for de siste to år forut for landsmøtet. Svalbard Arbeiderparti skal ha minst en av disse, så sant minst ett partilag er aktivt på Svalbard. De resterende 100 representantene fordeles på fylkespartiene i forhold til det stemmetall partiet oppnådde i det enkelte fylke ved siste stortingsvalg forut for landsmøtet.

Partiets landsstyre og Kvinnesekretariatets medlemmer deltar på landsmøtet med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Partiets stortingsgruppe velger en representant for hver påbegynt 10. medlem. Disse har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Sekretærene ved partikontoret har rett til å være med i forhandlingene på samme vilkår.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter. Ved åpningen var 298 representanter møtt fram, derav 14 vararepresentanter. 53,3 % av representantene var menn og 46,7 % kvinner.

Det var innbudt en rekke gjester fra våre broderpartier i Europa og følgende var til stede:

Steen Christensen,	Socialdemokratiet, Danmark
Ulpu Iiviyari,	SSP, Finland
Bo Toresson,	Socialdemokraterna, Sverige
Eva Marcusdotter,	- " -
Christer Ahlen,	- " -
Bo Krogvig,	- " -
Bjørn Wall,	SAMAK
Luc Veron,	Parti Socialiste, Frankrike
Jan M. Wiersma,	Parti van de Arbeid, Nederland
Arturo Lizon,	Partido Socialista Obrero, Spania
Karsten D. Voigt,	SPD, Tyskland
Brigitte Ederer,	SPÖ, Østerrike
Jacob Lindenskov,	Færøyene

Videre møtte en rekke innbudte fra innenlandske organisasjoner tilknyttet arbeiderbevegelsen samt en del personlig innbudte.

Odvar Nordli hilste på vegne av de innenlandske gjestene og Karsten D. Voigt, SPD, hilste landsmøtet fra de utenlandske gjestene.

Landsmøtets forhandlinger ble ført for åpne dører med adgang for presse og kringkasting, men p.g.a. plassmangel var det ikke adgang for partimedlemmer mot framvisning av medlemskort, noe som er vanlig på våre landsmøter.

Åpningsprogrammet: Drømmen om Regnbuelandet, var forfattet og komponert av Stig Nilsson og Svein Gundersen. Medvirkende var Øivind Johannessen (Raymon Maktmester), Norsk Vokalensemble med dirigent Jon Fylling, Bjørn Eidsvåg, Ingeborg Hungnes, Karin Solbakk, Pia Gustavsen og Marianne Rogne samt Framfylkningen i Oslo sin kulturgruppe og musikere var Geir Langslet og Ketil Saunes.

Som avslutning på åpningsprogrammet ble sangen " Morgenland " - tekst Stig Nilsson og melodi Svein Gundersen - for første gang framført som allsang.

Landsmøtet vedtok enstemmig følgende saksliste:

1. Åpning.
2. Konstituering.
3. Innstilling om beretningen.
4. Innberetning fra Revisjonsnemnda.
5. Innsendte forslag.
6. Lovendringer.
7. Den politiske situasjonen.
8. Arbeidsprogrammet 1990 - 1993.
9. Arbeiderpartiets organisasjon i en ny tid.
Forslag til organisasjonsprogram.
10. Redaksjonskomiteens innstillinger.
11. Valg.
12. Avslutning.

Det ble oppnevnt tre redaksjonskomiteer: a) for arbeidsprogrammet, b) for organisasjon og lovsaker, c) for andre politiske saker. Redaksjonskomiteene behandlet de innkomne saker og de forslag som ble reist under landsmøtet.

Landsmøtet vedtok følgende uttalelser:

1. Ein økonomisk politikk for full sysselsetting og trygg velferd.
2. Fred og nedrustning.

Det ble også vedtatt diverse lovendringer, bl.a. følgende:

Paragraf 7, punkt 2: Landsstyret består av partiets sentralstyre, av to representanter fra AUF som AUF selv oppnevner og to representanter fra hvert fylkesparti som velges av landsmøtet. Fylkespartiets leder skal i alminnelighet være representert i landsstyret.

Paragraf 8, punkt 3: Av sentralstyrets faste medlemmer blir leder, to nestledere og sekretær valgt ved særskilt valg.

I tråd med vanlig praksis valgte landsmøtet medlemmer til sentralstyret, landsstyret og revisjonsnemnda.

Det er utarbeidet en fullstendig referatprotokoll som inneholder innledningen, debattene, uttalelsene og alle vedtak som ble gjort.

SENTRALSTYRET

Sentralstyrets sammensetning og virksomhet.

Landsmøtet 1989 valgte følgende som medlemmer av Sentralstyret:

Leder Gro Harlem Brundtland, nestleder Gunnar Berge, nestleder Thorbjørn Berntsen, sekretær Thorbjørn Jagland, Leif Haraldseth, Reiulf Steen, Liv Nilsson, Anne Lise Grande Vollan, Einfrid Halvorsen, Kjell Borgen, Nils Totland, Åshild Bendiktsen, Bjørn Tore Godal og Irene Hansen.

Varamedlemmer: John Stene, Åse Klundelien, Ole Knapp, Britt Solheim, Bengt Martin Olsen, Solveig Torsvik, Jens Stoltenberg og Sidsel Bauck.

Etter LO-kongressen i oktober 1989 overtok Yngve Hågensen som sentralstyremedlem etter Leif Haraldseth.

Sentralstyret har holdt 19 møter i 1989 og i 1990 er det holdt 10 sentralstyremøter fram til 30.06.

Sentralstyrets faste utvalg.

Programkomite:

Programkomiteen som la fram forslag til arbeidsprogram for perioden 1990 - 1993 var oppnevnt allerede høsten 1986 og hadde denne sammensetning:

Gro Harlem Brundtland, leder, Einar Førde, Thorbjørn Jagland, Leif Haraldseth, Jens Stoltenberg, Sissel Rønbeck, Tove Strand Gerhardsen, Gunnar Berge, Anne Lise Hilmen, Kari Nordheim Larsen, Sigbjørn Eriksen, Nils Totland, Bernt Krohn Solvang, Mary Kvidal, Gunnar Myrvang, Sidsel Bauck, Åse Kleveland, Thorvald Stoltenberg, John Stene, sekretærer/konsulenter: Siri Bjerke, Ted Hanisch, Inger-Anne Ravlum og Norvald Mo.

I sentralstyremøte 17.04.89 ble følgende utvalg oppnevnt:

Miljøutvalg:

Jens Stoltenberg, leder, Gunnar Myrvang, sekretær, Geir Axelsen, Unni Mathisen, Rolf Lasse Lund, Bjørg Simonsen, Jan Bøler, Grete Irvoll, Beret Bråten, Olav Gjærevoll, Gunn Olsen og Ellen Stensrud.

Internasjonalt utvalg:

Thorbjørn Jagland, leder, Siri Bjerke, sekretær, Oddrun Pettersen, Bjerne Grimsrud, Trond Johansen, Kaare Sandegren, Leonard Larsen, Einar Risa, Knut Arne Sanden, Bjørn Tore Godal, Harriet Andreassen, Laila Nicolaisen, Oddmund Søylen, Liv Undheim, Trond Bakkevik, Erling Rimestad, Vesla Vetlesen, Eldrid Nordbø, Lene Løken og Halvor Elvik. I sentralstyremøte 27.11.89 ble også Johan Jørgen Holst og Øystein Mæland oppnevnt som medlemmer.

Følgende utvalg ble oppnevnt i sentralstyremøte 08.05.89:Landskommunalutvalg:

Bengt Martin Olsen, leder, John Sørfjordmo, sekretær, Halvdan Skard, Erna Ansnes, Tore Hansen, Ann-Helen Rui, Laila Skarheim, Arne Grøttum, Per Svardal, Rune Gerhardsen, Turid Innstrand Olaussen, Jan Fritjof Bernt, Grete Fossum og Frode Jahren.

Økonomisk/politisk utvalg:

Kari Gjestebø, leder, Norvald Mo, sekretær, Juul Bjerke, Svein Longva, Liv Nilsson, Nils Totland, Anne-Lise Bakken, Tore Lindholt, Øistein Gulbrandsen, Kari Skrede, Steinar Strøm, Synnøve Nymo, Frits P. Johansen, Ole Trasti, Vigdis Magistad, Vidar Christiansen, Walborg Krosshaug, Kari Nordheim Larsen, Ivar Leveraas, Harald Henriksen og en representant for AUF. I sentralstyremøte 27.11.89 ble også Bjørn Skogstad Aamo og Arne Øien oppnevnt som medlemmer.

Innvandrerutvalg:

Harald Bekken, leder, Inger-Anne Ravlum, sekretær, Tore Jarl Christensen, Håvard Hovdene, Marit Wikholm, Aslam Asan, Enver Taner, Per O. Lund, Esther Kostøl, Knut Røed, Mirza Maldonado, Yaw Amoaho-Addo og Shabas Tariq. I sentralstyremøte 05.02.90 ble det vedtatt at Liv Undheim går inn som LO.s representant istedet for Esther Kostøl.

Forum for kunst og kultur:Arbeidsutvalg:

Gro Balas, leder, Stig Nilsson, sekretær, Paul Hødlund, Grete Faremo og Jostein Nyhamar.

Redaksjonsutvalg for ideologisk tidsskrift:

Rune Bjerke, leder, Helga Hernes, Arvid Fennefoss, Tone Bratteli, Rolf Lasse Lund, Helge Røed og Ane Teigland.

I sentralstyremøte 22.05.89 ble følgende oppnevnt i

Næringsutvalg:

Thorbjørn Berntsen, leder, Erik Orskaug, sekretær, Lidvin Osland, Anne Marie Pettersen, Tor Andersen, Liv Thun, Gunnar Nilsen, Solveig Lillegård, Bernt Krohn Solvang, Rune Kristiansen, Dag Tresselt, Inger Karin Nerheim, Trygve Tamburstuen, Tone Sønsterud og Gudmund Gjendgaard. I sentralstyremøte 05.06.89 ble Sidsel Bauck, Åshild Hauan, Sigve Brekke og Erna Ansnes også valgt inn, samtidig gikk Erna Ansnes ut av Landskommunalutvalget.

I sentralstyremøte 27.11.89 ble følgende oppnevnt:

Fiskeriutvalg:

Oddrun Pettersen, leder, Asbjørn Kristoffersen, sekretær, Olav Bjørklund, Anne Breiby, Einar Hysvær, Einar Johansen og Guri Bendiksen.

Landbruksutvalg:

Gunhild Øyangen, leder, Egil Johansson, sekretær, Grete Øverlier, Andreas Egeland, Odd Grøstad, Torstein Lund, Terje Risholm og Siri Austeng.

LANDSSTYRET

Landsmøtet i mars 1989 valgte følgende medlemmer til landsstyre - foruten sentralstyrets faste medlemmer - varamedlemmer i parentes. Varamedlemmene ble valgt i landsstyrets møte 23. - 25.02.1990.

Østfold	Gunnar Skaug Liv Stubberud	(Egil Scholden) (Unni Mathisen)
Akershus	Ole Korslund Vera Selnes	(Kari Seljelid) (Rolf Lasse Lund)
Hedmark	Siri Austeng Einar Olav Skogholt	(Liv Marit Tokle) (Arvid Nyberg)
Oppland	Tom Rognstad Sylvi Sandvik Heldal	(Astrid Kvarme) (Odd Arve Lien)
Buskerud	Erik Dalheim Aase Morin	(Gunnar Fredriksen) (Beret Bråten)
Vestfold	Ernst Wroldsen Ann Helen Rui	(Dag Terje Andersen) (Anne Lise Aune Lee)

Telemark	Nils Bjørneflaten Gunn Olsen	(Knut Liljeberg) (Kari Kile)
Aust-Agder	Laila Øygarden Jakob Olaus Moe	(Gunnar Halvorsen) (Liv Andersen)
Vest-Agder	Kåre Fylling Herdis Meihack Engen	(Jan Helland Olsen) (Åse Lill Kimestad)
Rogaland	Kjell Sund Turid Tellenes	(Karen Irene Stangeland) (Tore Nordtun)
Hordaland	Grete Knudsen Ole Lysø	(Per Eystein Thue) (Turid Glesnes)
Sogn og Fjordane	Johs. B. Thue Aud Wiger	(Marit Lefdal) (Harald Førde Wollebæk)
Møre og Romsdal	Arve Bakke Kari Langøy	(Ivar Hagen) (Laila Bastesen)
Sør-Trøndelag	Mary Kvidal Ole K. Lundereng	(Jan Gunnar Uthus) (Turid I. Olausen)
Nord-Trøndelag	Johan Solheim Karin Kjølmoen	(Rolf Wester) (Aase Folkvord)
Nordland	Oddny Bang Roald Sandvoll	(Kari Brudevoll) (Kåre Skulbru)
Troms	Arne Bergland Elisabeth Nesje	(Bendiks H. Arnesen) (Laila Bjerke)
Finnmark	Jan Arthur Hansen Eva Nilsen	(Wenche Pedersen) (Tore Gundersen)
Oslo	Tove Heggen Larsen Rune Bjerke	(Inger Lise Husøy) (Rune Gerhardsen)

I tillegg har AUF oppnevnt Geir Axelsen og Sigve Brekke som deltar i landstyret med fulle rettigheter.

Revisjonsnemnda.

Landsmøtet 1989 valgte følgende medlemmer:
Harriet Andreassen, leder, Kåre W. Larsen og Aase Bjerkholt.
Varamedlemmer: Harry Jørgensen og Barbara Gulbrandsen.

Landsstyrets møter.

Landsstyret har avholdt 2 møter i 1989 og i 1990 er det avholdt 1 møte fram til 30.06.

01.03.89 på SAS-hotellet, Oslo.

Møtet behandlet følgende landsmøtesaker: 1) Regnskap for 1987 og 1988, 2) Innstilling på dirigenter, sekretærer og medlemmer i de ulike komiteer til landsmøtet, 3) Innstillinger til innkomne forslag vedrørende arbeidsprogrammet, organisasjonsprogrammet samt for sent innkomne forslag.

30.09. og 01.10.89 i Folkets Hus, Oslo.

Møtet behandlet følgende saker: 1) Den politiske situasjonen, innledning ved Gro Harlem Brundtland, 2) Arbeidet fram til landsmøtet og kommune- og fylkestingsvalget i 1991, innledning ved Thorbjørn Jagland, 3) Det økonomiske opplegget for 1990, innledning ved Gunnar Berge, 4) Innkalling av det 53. ordinære landsmøte.

Møtet vedtok følgende uttalelser:

Den politiske situasjonen.

Valget har gitt et fortsatt borgerlig flertall på Stortinget. Valgresultatet viser også at vi har fått en økt polarisering i politikken med styrking av ytterfløyene. Det er likevel ikke skjedd noen stor tyngdeforskyvning mellom hovedblokkene i norsk politikk.

Det er ikke skapt noen bedre grunnlag for en borgerlig treparti-koalisjon enn det har vært i inneværende stortingsperiode. De tre partiene måtte oppgi regjeringsansvaret i 1986, og har siden ikke klart å komme tilbake. Valget har gitt disse tre partiene færre representanter, samtidig som Fremskrittspartiet er styrket. De fire partiene som har hatt flertall har ikke vært i stand til å bli enige om hvordan de kan få felt den sittende mindretallsregjeringen. Derfor er det vanskelig å tro at de kan bli enige om hvordan de skal styre landet.

Arbeiderpartiet kan ikke og vil ikke være noe grunnlag for en borgerlig regjering som har til mål å legge om den politiske kursen. En borgerlig regjering må i tilfelle baseres på det borgerlige flertallet i Stortinget. Landsstyret krever at de borgerlige partiene må skape klarhet både når det gjelder det politiske og parlamentariske grunnlaget for en eventuell ny regjering. Landet har ikke råd til en regjering som ikke vet hva den vil.

Velgerforskyvningene mot ytterfløyene sammen med de store utfordringene ved inngangen til 90-årene stiller Arbeiderpartiet overfor nye oppgaver. Bare en stabil, helhetlig og nytenkende politikk kan gi svar på utfordringene. Vi vil satse på en bærekraftig utvikling, der vi skaper mer, fordeler bedre og utløser nye krefter.

Norge må være et foregangsland i miljøpolitikken og en pådriver i internasjonalt samarbeid om miljø og utvikling. Arbeiderpartiet

har fått til et kraftig løft i miljøverninnsatsen. Det er nødvendig med en bevisst politikk for å legge hensynet til miljø inn på alle områder og gi den økonomiske veksten et nytt innhold.

Norges næringsliv må forsterke sitt arbeid med omstilling og nyskaping som grunnlag for ny vekst. Bare en fast, målrettet og styrt økonomisk politikk kan redusere arbeidsledigheten og sikre sysselsettingen for framtida. Den økonomiske snuoperasjonen arbeiderpartiregjeringen har begynt må fullføres. Vi må ta vare på det som er oppnådd gjennom felles løft i befolkningen. Det inntektspolitiske samarbeidet med fagbevegelsen må videreføres.

Arbeiderpartiet vil ta vare på og utvikle velferdssamfunnet. Endret befolknings sammensetning med stadig flere eldre, endret familiestruktur og endret arbeidslivsmønster krever felles innsats. Derfor vil vi fortsette satsingen på fellesgoder som eldreomsorg, barnehager og skole. Vi vil også fortsette arbeidet for å gjøre de offentlige tjenestene bedre og mer effektive for brukerne. Og vi vil fortsette arbeidet for å utløse nye krefter i organisasjoner og bomiljøer, for å løse flere oppgaver til beste for oss alle.

Det internasjonale samfunnet er i endring. Etablering av et indre marked i EF stiller Norge overfor nye utfordringer. Vi må føre en politikk som sikrer at det ikke betyr nye handelshindringer og vanskeligere konkurranseforhold for norsk næringsliv. Samtidig må arbeiderbevegelsen selv ta økt del i internasjonaliseringsprosessen gjennom utvidet samarbeid med politiske og faglige krefter i hele Europa.

Partiorganisasjonen.

Landsstyret vil understreke betydningen av å styrke organisasjonsarbeidet i partiet. Alle ledd må utarbeide årlige organisasjonsplaner med utgangspunkt i organisasjonsprogrammet vedtatt på landsmøtet i 1989. I tida framover skal følgende områder prioriteres:

Skoleringsarbeidet skal styrkes gjennom den nye A-skolen.

Partiorganisasjonen må gå fra prat til praksis i hele sin virksomhet. Alle ledd i organisasjonen skal finne sine egne tiltak å gjennomføre på bakgrunn av forslagene i tipsboka og lokale ideer. På dette området ligger det spesielt til rette for å følge opp den stadig viktigere miljødebatten Arbeiderpartiet må prioritere. I tillegg kan vi oppnå konkrete lokale resultater.

Arbeidet med kontingentinnkrevningen må intensiveres slik at medlemstallet kan holdes oppe i år. Neste år må det satses videre på verve- og kontingentarbeidet slik at medlemstallet økes.

Den politiske debatten i partiet og arbeidsformene i organisasjonen må fornyes. Det faglig/politiske samarbeidet må styrkes blant annet gjennom oppfølging av det kollektive medlemskapet og nye former for faglig medlemskap. Samarbeidet mellom AUF og partiet må utnyttes til å rekruttere nye unge medlemmer til aktivt partiarbeid.

Det politiske arbeidet i 1990 må ha som siktemål å legge retningslinjene for det lokale programarbeidet foran kommunevalget 1991. Landskommunalutvalget må forberede en slik debatt foran landsmøte 1990. I dette arbeidet står utvikling og fornyelse av kommunesektoren sentralt.

Et annet politisk hovedområde blir debatten om Norges forhold til Europa. Det må satses på en bred politisk debatt i hele organisasjonen om hvordan vi best kan sikre arbeidet for de sosialdemokratiske verdiene i framtidens Europa. Partiorganisasjonen har behov for et bredt informasjonsmateriale som grunnlag for denne debatten.

23. - 25.02.90 på Hotel Hedemarken, Brumunddal.

Møtet behandlet følgende saker: 1) Oppnevning av vararepresentanter til landsstyret, 2) Den politiske situasjonen og partiets strategi framover, Gro Harlem Brundtland innledet og konsulent Thorbjørn Overholt ga en orientering om bakgrunnen for og arbeidsmetoder i organisasjonsutviklingsprosessen i partiet, 3) Partiarbeidet og organisasjonsutviklingen, innledning ved Thorbjørn Jagland, 4) Fordeling av representanter til landsmøtet 1990, 5) Sametingsgruppas representasjon i landsstyret og landsmøtet, 6) Partiets regnskap og budsjett, orientering ved Thorbjørn Jagland, 7) Neste møte i landsstyret.

Møtet vedtok følgende uttalelser:

Ett demokratisk Europa.

Arbeiderpartiets landsstyre ser med optimisme på de store endringene i Europa. Denne utviklingen stiller oss overfor nye utfordringer. Omveltningene i Øst-Europa betyr at målet om ett demokratisk Europa er nærmere enn før. Vi ser med glede på at landene i Øst-Europa går inn i en demokratisk utvikling med flerpartisystem og valg. Arbeiderpartiet har opprettet kontakt med nye sosialdemokratiske partier og bidrar med bl.a. økonomisk støtte i deres kamp for demokrati og frihet.

Demokratiseringsprosessen i øst kan også gi inspirasjon til arbeidet for utvikling av demokratiet i vest og til rikere kulturutveksling. Et virkelig demokrati forutsetter rett til arbeid, deltakelse i samfunnet og sosiale rettigheter. En åpen økonomi i øst og vest, gjennom et nærmere samarbeid landene i mellom, stiller krav til nye styringsredskaper i den økonomiske politikken internasjonalt.

På dette grunnlaget vil Arbeiderpartiet fortsatt gi full støtte til arbeidet med å få igang forhandlinger mellom EF og EFTA. Målet er en avtale i løpet av 1990 om et europeisk rom. Avtalen må også omfatte samarbeid om miljøspørsmål og arbeidstakernes rettigheter.

Samarbeidet mellom EF og EFTA kan også bli et samlende utgangspunkt for de østeuropeiske landenes tilnærming til Vest-Europa. Dette vil åpne for økt handel i hele Europa. De såkalte

COCOM-reglene som omfatter teknologisamarbeid med Øst-Europa må i denne forbindelse fjernes.

Utviklingen i Europa betyr ny giv også for miljøarbeidet. Norge må aktivt arbeide for nye forpliktende internasjonale avtaler om miljøvern. Innsatsen for å redusere forurensningen må først settes inn i de land og områder der en kan oppnå størst miljøgevinst i forhold til ressursbruken. Det må også satses på økonomisk hjelp og overføring av kompetanse som miljøteknologi fra vestlige til østlige land.

Mulighetene for konkret nedrustning er også bedre enn før. Dette er en følge av at de gamle skillene mellom øst og vest gradvis blir borte. Gjennom Konferansen for Samarbeid og Sikkerhet i Europa (KSSE) må arbeidet for avspenning og nedrustning bringes konkret videre. Gjennom denne prosessen må også arbeidet for å oppnå en ny alleuropeisk sikkerhetsordning startes opp. Nedrustningsavtaler for Sentral-Europa må følges opp av norsk initiativ, slik at forhandlinger der de sjømilitære stridskrefter og nedrustning i nordområdene trekkes inn.

Den sikkerhetspolitiske situasjon gir grunnlag for mindre bruk av ressurser til det militære forsvar i Norge. Hvilken betydning dette får for det sivile samfunn må utredes med sikte på å oppnå alternativ virksomhet. Arbeiderpartiets landsstyre vil presisere at tiden ikke er inne for å gå inn for ny forhåndslagring av amerikansk militært materiell i Norge. Samtidig med lavere ressursbruk til militært forsvar, må vi trappe opp innsatsen til forsvar av miljøet vårt i Norge og internasjonalt.

Arbeid for alle.

Arbeiderpartiet vil ikke akseptere den høye arbeidsledigheten i Norge. Derfor tar vi ansvar for å føre en politikk som vil gi full sysselsetting. Vi ønsker et samarbeid med andre politiske partier for å sikre en slik politikk.

Skal grunnlaget for sysselsettingen økes må aktiviteten i den konkurranseutsatte del av økonomien styrkes. Den er helt avgjørende fordi det er her vi tjener inn valuta og produserer varer som skal dekke Norges import. Derfor må det bygges videre på vår politikk for å redusere pris- og kostnadsveksten. Bedriftsbeskatningen må legges om. Vi må satse sterkere på produktutvikling, markedsføring og salg. Den skapende evnen må også bli bedre slik at våre norske fortrinn kan utnyttes. Det ligger f.eks. sysselsettingsmuligheter i å satse på energioekonomisering. Modernisering av kraftverk og linjenett kan gi arbeidsplasser samtidig som det er god miljøpolitikk. Det må også tas initiativ til å utnytte norske gassressurser på en bedre måte. Dette må sees i en miljøsammenheng.

Næringslivet må ta sin del av ansvaret for sysselsettingen. Det er beklagelig at norsk næringsliv ikke har utnyttet fordelene som siste års inntektsoppgjør har bidratt med til å investere i Norge. I stedet har de satsert ressursene i utlandet. Tendensene til utflagging av norske industriarbeidsplasser er skremmende.

Arbeiderpartiet vil føre en aktiv arbeidsmarkedspolitik. Vi vil ikke bygge ned arbeidsmarkedstiltakene slik den borgerlige regjeringen har gjort. Likevel er det nødvendig med en kritisk gjennomgang og nytenkning. En aktiv arbeidsmarkedspolitik forutsetter sterk satsing på utdanning og kvalifisering til framtidens arbeidsliv.

De konkurranseutsatte næringer kan ikke alene løse dagens sysselsettingsproblemer. En stor del av den framtidige sysselsettingen vil måtte komme i offentlig sektor. Her kan også tiltak settes inn for økt sysselsetting på kort sikt. Dette har Arbeiderpartiet foreslått i sin tiltaksplan for snarlig sysselsetting og ny vekst.

Innsatsen i sysselsettingstiltak må forsterkes kraftig, blant annet innenfor omsorgssektoren, miljøvern og samferdsel. I denne sammenheng kan tiltak for framskynding av anlegg for OL på Lillehammer trekkes fram.

Det er viktig at sysselsettingstiltakene får en distriktsprofil som tilgodeser alle deler av landet. Landsstyret understreker betydningen av forslagene fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om tiltak for Kyst-Norge, der det foreslås konkrete tiltak for å utvikle en livskraftig fiskerinæring, og for å trykke bosettingen.

Omsorg og velferd.

Arbeiderpartiet vil på ny mobilisere til kamp for videreutvikling av velferdssamfunnet, slik at vi bedre kan løse folks hverdagsproblemer. Skal de viktige oppgavene ivaretas framover krever det en gjennomgang av ressursbruken i offentlig sektor. Ressursene må målrettes bedre og kanaliseres mer til tjenester og mindre til administrasjon. Samarbeidet mellom ulike profesjonsgrupper og ulike forvaltningsnivå må bedres. Et samarbeid mellom offentlig sektor og f.eks. organisasjoner, interessegrupper og bedrifter er nødvendig for å løse oppgaver knyttet til nærmiljøene. Slike samvirketiltak på ulike måter må prøves ut i kommunene. Dette kan også skape større deltakelse i det lokale demokrati.

Arbeiderpartiet tar oppgaven med omsorg for barn og for eldre på alvor. Samtidig vil vi redusere arbeidsledigheten. Derfor må det settes inn ressurser slik at mange av dagens arbeidsledige kan få jobb i omsorgssektoren slik Arbeiderpartiet har foreslått i sin tiltaksplan for økt sysselsetting og ny vekst.

Arbeiderpartiets landsstyre understreker betydningen av å prioritere tiltak for barn og barnefamilier framover. Det må satses sterkere på utbygging av barneomsorgen for førskolebarn og småskolebarn. For førskolebarna må det satses på ulike tiltak, ikke bare barnehager i tradisjonell forstand. Det må åpnes for mer fleksibel bruk av lokaler, arealer og personell. I skolen må det etableres et aktivitetstilbud før og etter skoletid, der ulike krefter i lokalmiljøet trekkes inn. Arbeiderpartiets landsstyre går inn for en helhetlig barneomsorg, med vekt på fellesgoder, istedet for Kristelig folkeparti's forslag om nye kontantoverføringer til barnefamilieene.

De eldre i Norge er ingen ensartet gruppe som trenger hjelpetiltak fra det offentlige. Tvert i mot har de eldre ressurser som samfunnet burde nyttiggjøre seg i sterkere grad. Derfor kreves omorganisering og nytenkning i eldreomsorgen slik at de eldres egne behov kan settes i sentrum. Det er likevel klart at tiltakene må bygges videre ut. Arbeiderpartiets landsstyre støtter forslaget fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om å styrke kommunene med 1 milliard kroner slik at oppgavene kan løses.

SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG DNA

Samarbeidskomiteen har i perioden hatt følgende sammensetning:

Fram til landsmøtet 1989:

Fra DNA: Gro Harlem Brundtland, Gunnar Berge, Thorbjørn Jagland og Einar Førde.

Fra LO: Leif Haraldseth, Ole Knapp, Svein-Erik Oxholm og John Stene.

Etter landsmøtet gikk Thorbjørn Berntsen inn i komiteen, og Einar Førde gikk ut ved forrige stortingsperiodes slutt i juni 1989.

LO's representasjon ble endret etter LO-kongressen i oktober 1989 i det Leif Haraldseth gikk ut og Yngve Hågensen og Esther Kostøl kom inn. Pr. 30.06.90 har komiteen følgende sammensetning:

Fra DNA: Gro Harlem Brundtland, Gunnar Berge, Thorbjørn Berntsen og Thorbjørn Jagland.

Fra LO: Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Ole Knapp, Svein-Erik Oxholm og John Stene.

Samarbeidskomiteen har hatt 22 møter i 1989 og 13 møter i 1990 fram til 30.06. Av de saker som er behandlet kan nevnes:

- Fagopplæring i arbeidslivet.
- Erstatning og forsikring ved yrkesskade.
- Arbeiderpressen - Egenkapital og organisering.
- Mo i Rana.
- Utbygging av Snorre-feltet m.v.
- Stortingsmelding om "Livslang læring og Kunnskapspolitik".
- Karasjok Slakteri.
- EF-informasjon m.v.
- Inntektsreguleringsloven.
- Bemannings situasjonen i fengslene.
- Titania - Landdeponering.
- Situasjonen på arbeidsmarkedet - Kommunale beredskapsplaner.
- Norsk internasjonalt skipsregister.
- A/S Sydvaranger.
- Rikslønnsnemndas sammensetning.
- A/S Norsk Jern Holding.
- Endringer i sysselsettingsloven.
- Revidert nasjonalbudsjett.
- Folketrygdens økonomi og pensjonssystem.
- Jordbruksoppgjøret.
- Framtidig organisering av Arbeidstilsynet.
- Statsbudsjettet 1990.
- Lillehammer OL - 1994.
- Anti-Faglig virksomhet i Storbritania.

- Utviklingen i Øst-Europa - Bistand fra Norsk Arbeiderbevegelse.
- Norsk Arbeiderpresse A/S.
- Tariffoppgjøret 1990.
- Fonds - Utbyttedeling i arbeidslivet.
- EFTA/EF.
- Ny selskapsform for NSB.
- Televerkets framtidige organisasjonsform.
- Sikkerhet til sjøs.
- Handlingsplan for et styrket barne- og ungdomsarbeid.

PARTIETS REPRESENTASJON I STYRER OG KOMITEER

Stortingsgruppas styre: Thorbjørn Jagland.

AUF's sentralstyre: Irene Hansen.

DNA's kvinnesekretariat: Britt Solheim.

Arbeiderbladet A/S:

1989: Styremedlemmer: Ivar Leveraas	Per Brunvand
Alf Hildrum	Rune Bjerke
Vararepresentant: Tone Tangstrøm	

1990: Styremedlemmer: Thorbjørn Jagland	Per Brunvand
Alf Hildrum	Rune Bjerke
Vararepresentant: Tone Tangstrøm	

Norsk Arbeiderpresse A/S:

1989: Representanter: Thorbjørn Jagland	Martin Kolberg
Vararepresentant: Siri Bjerke	

1990: Representanter: Thorbjørn Jagland	Martin Kolberg
Vararepresentant: Siri Bjerke	

Arbeiderpressens Samvirke A/S:

Representant: Johs. Skeide Larsen	(fram til 12.06.90)
Vararepresentant: Stig Nilsson	(- " -)

A-Pressens Konsernstyre:

Styremedlemmer: Thorbjørn Jagland	Alf Hildrum
Varamedlemmer: Martin Kolberg	Ann Mari Ågotnes

Bedriftsforsamlingen:

Valgt på generalforsamlingen 12. juni 1990.

Representanter: Kjell Sund	Oddny Bang
Solveig Torsvik	Jan Torkhagen

Vararepresentanter: Arve Bakke Karin Kjølmoen
 Åse Klundelien Odd Arve Lien

AOF's forretningsutvalg:

Medlemmer: Thorbjørn Jagland Britt Schultz
 Varamedlem: Martin Kolberg

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek:

Representanter: Martin Kolberg Ingeborg Botnen

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite:

Styremedlemmer: Siri Bjerke Thorbjørn Jagland
 Varamedlem: Martin Kolberg

Arbeiderbevegelsens Lotteriselskap A/S:

Styremedlemmer: Aslak Ona Martin Kolberg
 : Ann Mari Ågotnes
 Varamedlem: Morten Brenna

Arbeidernes Edruskapsforbund:

Styremedlem: Per Karlsen

Framfylkningens Venner:

Styremedlem: John Sørfjordmo

Faglig/politisk utvalg:

: Thorbjørn Jagland Britt Schultz
 : Martin Kolberg Per Karlsen (til 15.06.90)
 Finn Jota (fra 15.06.90)

Folketeaterbygningen:

Styremedlemmer: Martin Kolberg Frank Andersen

LO's ungdomsutvalg:

: Torgunn Aas Reggestad

Styret for Oscar Torp-heimen:

: Frank Andersen

Samarbeidskomiteen mellom LO og DNA:

: Gro Harlem Brundtland Gunnar Berge
 : Thorbjørn Berntsen Thorbjørn Jagland

Tiden Norsk Forlag A/S:

Styremedlem: Thorbjørn Jagland
 Varamedlem: Ann Mari Ågotnes

PARTIKONTORET

Følgende personer har vært knyttet til partikontoret i perioden:

Leder: Gro Harlem Brundtland
 Partisekretær: Thorbjørn Jagland
 Kontorleder: Martin Kolberg
 Kvinnesekretær: Britt Schultz
 Informasjonssjef: Pål Nordenborg, ansatt 25.06.90
 Kommunalsekretær: John Sørfjordmo, sluttet 01.05.90
 Kommunalsekretær: Svein Bjørn Aasnes, ansatt 25.06.90
 Organisasjonssekretær: Torgunn Aas Reggestad
 Informasjonssekretær: Stig Nilsson, sluttet 01.10.89
 Informasjonssekretær: Siri Ulvin, tiltrådt 22.06.90
 Utredningssekretær: Inger Anne Ravlum, sluttet 01.10.89
 Utredningssekretær: Siri Bjerke, tilbake fra permisjon 01.08.89
 Faglig/politisk sekretær: Per Karlsen, sluttet 15.06.90
 Faglig/politisk sekretær: Finn Jota, tiltrådt 15.06.90
 Sekretær: Gerd Hagen Schei, sluttet 31.05.90
 Sekretær: Margit Pedersen
 Sekretær: Lars Erik Flatø, utlånt fra AOF, sluttet 01.09.90
 Sekretær: Asbjørn Kristoffersen
 Sekretær: Hans Kjelsrud, halv stilling, kontor på Hamar
 Økonomikonsulent: Ann Mari Ågotnes, tiltrådt 13.04.90

Revisjonskontoret:

Hovedrevisor: Rolf Jørgensen, sluttet 31.05.90
 Revisor: Stein Morten Olsen
 Regnskapsfører: Lise Sørum

Det øvrige personale ved partikontoret var pr. 30.06.90:

Andersen Gro Mette	Andersson Line	Birkelund Åge
Berg Aslak	Grønn Solfrid	Hemli Tone Merete
Grøtting Trond	Kronstad Unni E.	Kristoffersen Asle
Kristiansen Elin	Kiil Bodil	Korlund Karin
Nymark Reidun	Svendsen Solveig	Svensrud Liv Merete
Tenmann Bjørg	Vørner Hagen Kari	Westerhaug Gretha

Følgende har fratrudd i perioden: Djuvan Terese, Pettersen Erna og Larsen Werni.

PARTIETS FYLKESSEKRETÆRER

Østfold:	Jan M. Johansen
Akershus:	Sissel A. Bye
	Åge Tovan, tiltrådt 01.08.90
Hedmark:	Arvid Libakk
Oppland:	Bjørn Næss

Buskerud:	Svein Bugge Persson
Vestfold:	Willy Gundersen Rolf Sætre, ansatt 25.06.90
Telemark:	Karl Erik Høegh
Aust-Agder:	Fritz Y. Jenssen
Vest-Agder:	Ove K. Larsen
Rogaland:	Audun Skare, sluttet 15.09.89 Kjell Sund, tiltrådt 01.10.89
Hordaland:	Per Mundal, sluttet 15.03.90 Walther Schille, slutter 15.09.90 Marit Wikholm, tiltrådt 15.03.90
Sogn og Fjordane:	Per Bjarne Molnes
Møre og Romsdal:	Edvin Hugo Pedersen
Sør-Trøndelag:	Rolf Antonsen Odd Kvam
Nord-Trøndelag:	Fredrik Hveding
Nordland:	Hans H. Hansen Anne Rørvik
Troms:	Solveig Bredal-Thorsen
Finnmark:	Thorbjørn Wilhelmsen
Oslo:	Rune Bjerke Anne Aakervik, sluttet 15.09.89 Jan Böhler Idar Eliassen

ÅRSMØTER I FYLKESPARTIENE

Fylke:	1989	1990
Østfold	Thorbjørn Jagland	Thorbjørn Berntsen
Akershus	Einar Førde	Thorbjørn Jagland
Hedmark	Sissel Rønbeck	Bjørn Tore Godal
Oppland	Gro H. Brundtland	Jens Stoltenberg
Buskerud	Nils Totland	Thorbjørn Jagland
Vestfold	Finn Kristensen	Thorbjørn Jagland
Telemark		Gro H. Brundtland
Aust-Agder	Reiulf Steen	Gunnar Berge
Vest-Agder	Bjørn Tore Godal	Kjell Borgen
Rogaland	Nils Totland	Solveig Torsvik
Hordaland	Tove S. Gerhardsen	John Stene
Sogn og Fjordane	Gunhild Øyangen	Gro H. Brundtland
Møre og Romsdal	Gunnar Berge	Brit Jørgensen
Sør-Trøndelag	Thorvald Stoltenberg	Nils Totland
Nord-Trøndelag	Kjell Borgen	Gunnar Berge
Nordland	William Engseth	Thorbjørn Berntsen
Troms	Thorbjørn Jagland	Jørgen Kosmo
Finnmark	Einar Førde	Thorbjørn Jagland
Oslo	Hallvard Bakke	Gro H. Brundtland

ORGANISASJONSARBEIDET

DNA's landsmøte i mars 1989 vedtok organisasjonsprogrammet "Fra prat til praksis". Oppfølgingen av dette programmet har vært hovedgrunnlaget for organisasjonsarbeidet i perioden.

Arbeiderpartiet har 448 kommunepartier og 19 fylkespartier.

Antallet avdelinger totalt er ca. 3.000 som fordeler seg på bostedslag, faglige partilag, kvinnelag, kollektivt tilmeldte fagforeninger og AUF-lag.

Virksomheten i avdelingene varierer sterkt. Mange avdelinger arbeider godt, men det finnes også avdelinger som har svært liten aktivitet.

I 1989 ble det tatt initiativ til å starte opp med organisasjonsutvikling i partiet.

Rune Wanberg og Thorbjørn Overholdt ble engasjert for å hjelpe til med dette. Hensikten med dette arbeidet er å skape større aktivitet i hele organisasjonen, med klarere ansvarsforhold og overgang fra aktivitetsstyring til målstyring både på politiske og organisatoriske saker. Meningen er at hele organisasjonen med alle sine nivåer og ledd skal trekkes inn i dette arbeidet, og at beslutningsprosessen i langt større grad skal foregå ved økt innflytelse fra grunnorganisasjonen.

Organisasjonsutviklingsarbeidet har bare vært i sin spede begynnelse i 1989, og er trappet kraftig opp i 1990.

3 saker ble plukket ut som strategiske hovedsatsningsområder både i 1989 og 1990:

- Medlemsutvikling
- Fra prat til praksis
- A-skolen / skolering.

Medlemsutviklingen:

Ordningen med et nytt kontingentinnkrevingsystem og et sentralt medlemsregister trådte i kraft fra 1.1.89. Denne ordningen gjør at partiet til enhver tid har oversikt over hvem og hvor mange som er medlemmer i partiet.

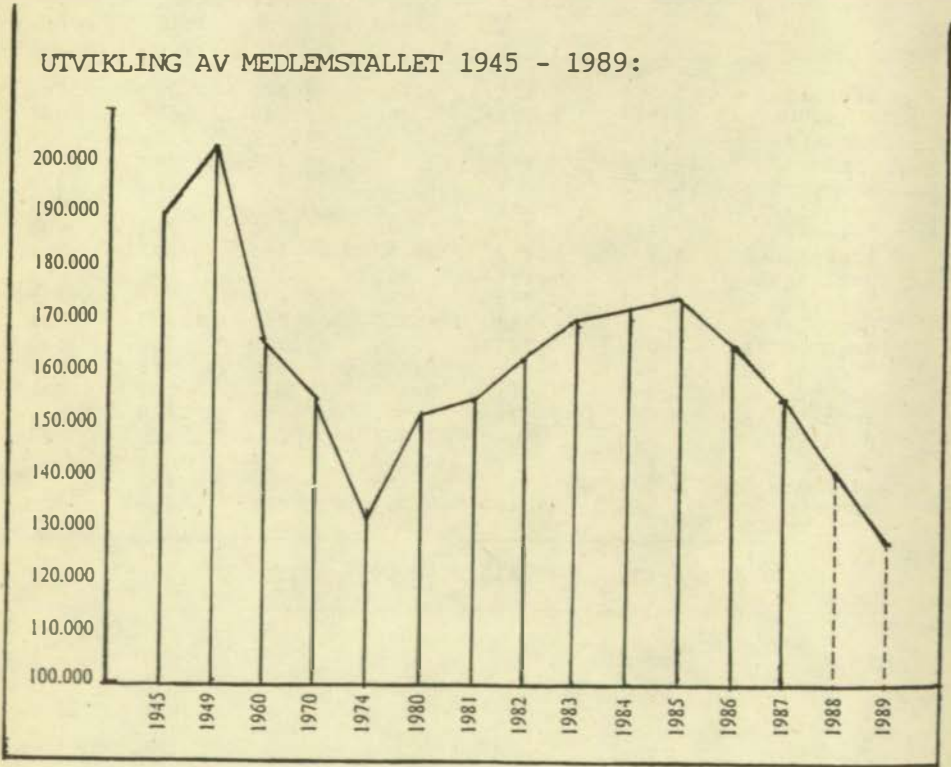
I 1989 har innkrevningen skjedd ved at avdelingene selv har krevd inn kontingenten fra hvert enkelt medlem og sendt kontingenten sammen med navn- og adresseopplysninger til DNA. Fra og med 1.1.90 har innkrevningen i all hovedsak foregått ved direkte innkreving fra DNA til det enkelte medlem. Samtidig er det mulig for de avdelingene som ønsker det å opprettholde ordningen med manuell innkreving. 247 avdelinger praktiserer dette i 1990. Innkrevningen skjer da ved at avdelingen får tilsendt hele bunken med innbetalingsblanketter for sin medlemmer, og avdelingen foretar så selv innkrevningen og sender kontingenten til DNA.

Medlemstallet har gått tilbake i perioden fra 1988 til 1989 med 12943. Tilbakegangen utgjøres av 7633 enkeltmedlemmer og 5310 kollektivt tilsluttede. Med bakgrunn i dette ble det startet en omfattende vervekampanje rundt årsskiftet 1989/90. Kampanjen har ført til rimelig bra tilgang av nye medlemmer i første halvdel av 1990.

Medlemsutviklingen 1988 - 1989.

Fylke	Sum 1988	Herav kollek.	Sum 1989	Herav koll.	Tilb. gang tot.	Tilb. gang koll.
Østfold	11.026	5.516	9.244	4.470	1.782	1.046
Akershus	9.413	1.802	8.766	1.511	647	291
Hedmark	12.466	1.468	12.296	1.457	170	11
Oppland	11.413	1.642	10.672	1.381	741	261
Buskerud	8.193	2.249	7.784	2.035	409	214
Vestfold	6.118	1.512	4.064	942	2.054	570
Telemark	5.511	870	4.170	270	1.341	600
Aust-Agder	3.149	483	2.447	152	702	331
Vest-Agder	2.596	365	2.160	305	436	60
Rogaland	6.003	2.064	5.460	1.619	543	445
Hordaland	7.198	1.544	6.165	1.605	1.033	+ 61
Sogn og Fj.	5.097	1.249	4.191	1.127	906	122
Møre og Rom.	5.635	1.198	4.689	907	946	291
Sør-Tr.lag	8.640	1.161	8.158	940	482	221
Nord-Tr.lag	4.458	95	4.032	92	426	3
Nordland	8.523	706	7.557	625	966	81
Troms	4.162		3.884		278	
Finnmark	2.628		2.159		469	
Oslo	17.813	11.692	19.201	10.868	+1.388	824
Sum	140.042	35.616	127.099	30.306	12.943	5.310

UTVIKLING AV MEDLEMSTALLET 1945 - 1989:

Fra prat til praksis:

Landsmøtet i mars -89 vedtok i organisasjonsprogrammet at partiets virksomhet i stor grad burde legges om i fra prat til praksis. Med bakgrunn i det ble tips- og kokeboken "Fra prat til praksis" utgitt i november -89.

I tillegg er det opprettet en egen idebank med tips om og beskrivelser av "fra prat til praksis"-tiltak.

I samarbeid med LO, AOF og AUF ble det også gjennomført en aksjon ved navn "Fra prat til praksis - arbeid og miljø". Denne hadde til hensikt å få alle bevegelsens ledd til å engasjere seg på bred front med konkrete tiltak mot arbeidsledighet og miljødeleggelse. En rekke tiltak er i denne sammenhengen avholdt.

A-skolen:

Når det gjelder omtale av A-skolen vises det til avsnittet om studiearbeidet.

Planleggingsheftet:

Praksisen med planleggingsheftet er fulgt opp i perioden, men for 1989 med to hefter. Det ene heftet kom ut allerede i september 1988 og inneholdt hovedgrunnlaget for valgkampens planlegging. Hefte nr. 2 kom ut i mars 1989 og inneholdt den politiske strategien, valgkampinnspurten og materiellpresentasjon. For 1990 ble det gitt ut et planleggingshefte som inneholdt de viktigste aktivitetene gjennom året. Erfaringene med bruken av disse heftene er gode.

Sekretærkonferansene:

Det har vært avholdt 3 konferanser for partiets distriktssekretærer.

Sekretærkonferanse 13. - 15. mars 1989 på Vestby hotell, Vestby med følgende program:

- 1) Valgkampens politiske strategi v/Thorbjørn Jagland
- 2) Valgkampens organisatoriske opplegg
 - organisatorisk strategi v/ Torgunn Aas Reggestad
 - informasjons- og presseopplegget v/ Stig Nilsson
 - faglig valgkamp v/ Per Karlsen
 - kvinnevalgkampen v/ Britt Schultz
 - ungdomsvalgkampen v/ Sigve Brekke
- 3) Det nye EDB-opplegget / kontingentsystemet v/ Martin Kolberg og Torgunn Aas Reggestad

- 4) Samvirke forsikring presenterer seg
- 5) Den nye A-skolen v/ Lars Erik Flatø

Sekretærkonferanse 2. - 5. okt. -89 på Muller hotell, Drammen med følgende program:

- 1) Partiets situasjon etter valget v/ Thorbjørn Jagland
- 2) Utvikling av partiets organisasjon v/ Thorbjørn Overholdt.
- 3) EDB i Arbeiderpartiet
v/ Martin Kolberg, Gjermund Tronsmoen, Line Andersson,
Karl Erik Høegh og Per Kristensen.
- 4) Partiets økonomi v/ Martin Kolberg
- 5) Inntektsgivende arbeid, herunder Roselotteriet
v/ Ann Mari Ågotnes og Jan Torkehagen
- 6) Medlemskontingenten 1989 v/ Torgunn Aas Reggestad

Sekretærkonferanse 21. - 25. februar -90 på Sørmarka med følgende program:

1. Partiets situasjon og aktuelle oppgaver
v/ Thorbjørn Jagland.
- 2) Strategiske prosjekter
 - A-skolen
 - kontingentarbeidet
 - Fra prat til praksis
- 3) Ny organisasjonsmodell for partikontoret
v/ Thorbjørn Jagland
- 4) Kompetanseutvikling
v/Rune Wanberg og Thorbjørn Overholdt
- 5) A-skolen
v/ Lars Erik Flatø
- 6) Medlemssituasjonen og medlemsverving
v/ Torgunn Aas Reggestad
- 7) Økonomien
 - Den økonomiske situasjonen
 - Inntektsgivende tiltak
 - Lotteriet
 v/ Martin Kolberg
- 8) Fra prat til praksis v/ Jan Bøhler

9) Den politiske situasjonen v/ Gro Harlem Brundtland.

10) DATA - innføring i fylkenene - opplæring.

Det er også holdt flere telefonkonferanser i perioden.

AUF:

Ungdomsarbeidet utføres i samarbeid med AUF. AUF har vært i stor framgang i perioden og gjør en god jobb som partiets ungdomsorganisasjon. Ordningen med ungdomssekretærer i alle fylker fungerer godt.

Studiearbeidet:

Studiearbeidet har foregått i nært samarbeid med AOF. Her har kontakten og samarbeidet vært godt.

Partiets studiearbeid er i hovedsak knyttet til A-skolen som nå er revidert.

Den nye A-skolen ble ferdigstillet i løpet av 2. halvår 1989, og følgende 3 hefter foreligger:

- 1) - Til deg som er ny i Arbeiderpartiet
- 2) - Aktivitetshåndboka
- 3) - Organisasjonsutvikling og ledelse.

Til det siste heftet foreligger også en "veileder"-perm som er myntet på personer som skal styre læreprosessen.

Et godt studiearbeid er en forutsetning for et styrket demokrati og en levende grunnorganisasjon. Studiearbeidet inngår som en viktig del i den langsiktige strategien for en bedret lagsaktivitet.

Politisk utvalg i AOF har i perioden bestått av:

Martin Kolberg, leder
 Lars Erik Flatø, sekretær
 Margit Pedersen, Jan Bøhler, Børne Grimsrud, Arne Berg,
 Vidar Bjørnstad, Svein Bugge Persson, Tiner Øverlier,
 Heidi Ingebretsen, Inger Bjørnseth og Carl Oluf Bodi.

Europadebatten:

I november 1989 kom heftet "Sosialdemokratisk Europa" ut. Dette var et hefte beregnet både til informasjon og debatt.

Organisasjonsdebatt:

Organisasjonsprogrammet "Fra prat til praksis" var ute til debatt for landsmøtet, og ble vedtatt på landsmøtet i mars 1989.

Ukekursene:

Følgende ukekurs er avholdt i perioden:

Organisasjonskurs 5. - 10. oktober 1989, Sørmarka.
 "Kvinner-kan"kurs 9. - 14. april 1989, Sørmarka.
 Kurs for kommunestyrerepresentanter 23. - 28. april, Sørmarka.
 Organisasjonskurs 23. - 28. oktober 1989, Sulitjelma.
 Organisasjonskurs 26. november - 1. desember 1989, Dovrefjell.

Kortkurs:

Det ble avholdt valgkampkonferanser i alle fylker i løpet av våren 1989.

I april 1989 var de fremste listekandidatene på mediekurs på Sørmarka. Disse kursene ble fulgt opp med lignende kursopplegg i juni.

Det har dessuten vært arrangert en rekke øvrige helge- og kortkurs.

Valgkampen 1989:

Hovedmålet for valgkampen i 1989 var å klare minst 40 % oppslutning og et sosialistisk flertall på Stortinget, for gjennom det å sikre en fortsatt Arbeiderpartiregjering.

Hovedstrategien var å bruke den lange valgkampen til indre opprustning og til å sette saker på dagsorden, og å bruke valgkampinnsatsen til å konsentrere oppmerksomheten rundt presentasjon av våre standpunkter i enkeltsaker og mobilisering av våre velgere.

Partiet blinket ut følgende målgrupper:

- ungdom
- fagorganiserte
- byene
- hjemmesitterne

Den viktigste erfaringen fra valgkampen i 1987 var at vår organisatoriske innsats ikke i stor nok grad nådde ut til velgerne. Det ble derfor lagt stor vekt på å greie det i 1989-valgkampen.

Valget mellom Arbeiderpartiets regjeringsdyktighet eller borgerlig kaos, ble kjørt fram som den viktigste grunnstolpen

i valgkampen. Det lyktes i stor grad å få fram at en AP-regjering hadde klare standpunkter i viktige saker, der de borgerlige opererte med et villniss av synspunkter og planer. Det ble også lagt stor vekt på å få fram at i bunnen av hver enkeltstående sak ligger AP's ideologiske fundament - velferdsstaten, ansvar og omsorg for svake grupper, solidaritets-tanken og ansvaret for en trygg framtid for alle.

Vi hadde følgende som målsetting for den organisatoriske valgkampen:

- 1) At alle husstander skulle besøkes
- 2) At vi skulle synes på gater og torg
- 3) At vi skulle ha godt forberedte og godt besøkte møter
- 4) At vår politikk skulle presenteres på alle arbeidsplasser, videregående skoler, høyere utdanningssteder og i militærforlegningene.

Dette ble nok ikke innfridd helt, og det var store variasjoner lokalt på gjennomføringen av disse punktene.

Perioden fra 15. november 1988 til 15. mars 1989 ble brukt til indre opprustning gjennom stor deltakelse i et eget studieopplegg ved navn "valgsirkelen".

Det ble lagt opp til at mest mulig av trykksaksproduksjonen skulle foregå lokalt. Men, det ble også laget et ganske omfattende utvalgt materiell fra sentralt hold, som plakater, løpesedler, tipshefter, argumentsamlingen "Gjennom krise til ny vekst", medieaksjonshefte, kulturpakken, husstandsfoldere, klistremerker og pensjonistbrosjyre. Det ble også laget en egen valgkampsang "Morgenland", egen valgkasset, kinoreklame, boardskampanje og superboards.

Det ble ellers laget en egen ungdomsvelger trykksak som ble sendt ut i posten til alle førstegangsvelgere. I tillegg laget kvinnebevegelsen en del eget materiell.

Vi gjennomførte en betydelig turnevirksomhet også i 1989-valgkampen, både gjennom at Gros valgkamp ble et eget opplegg i hovedvalgkampen, og gjennom stor reisevirksomhet fra en rekke andre sentrale personer.

Valgkampen ble styrt fra partikontoret gjennom utvidede kontormøter.

Informasjonssentralen ble ledet av Stig Nilsson, og ble ellers bemannet med Per Brunvand, Arvid Jakobsen, Johs Skeide Larsen, Arne Strand, Grete Berget, Magne Nedregård, Inger Anne Ravlum, Norvald Mo, Svein Dybing, Ingrid Sagranden, Siri Bjerke, Tone Hemli og Bodil Kiil. Sentralen betjente alt eksternt og internt informasjonsbehov.

Ansvarlig for det organisatoriske opplegget for valgkampen som helhet hadde Martin Kolberg.

Ståle Dokken hadde ansvaret for opplegget for Gros valgkamp. Britt Schultz ledet kvinnesekretariatets valgkamp.

INFORMASJONSVIRKSOMHETEN

Partiets informasjonskontor var uten informasjonssekretær i tiden etter stortingsvalget 1989. Stig Nilsson sluttet da på partikontoret og det ble av økonomiske årsaker ikke ansatt noen ny informasjonssekretær i 1989.

De mest presserende oppgavene ble i denne tiden ivaretatt av kontorets øvrige sekretærer.

Bodil Kiil var i perioden 1.1.89 og fram til valget knyttet fast til informasjonsavdelingen.

Informasjonsavdelingens hovedoppgave i 1989 har vært programpresentasjonen, DNA's landsmøte og selvsagt alt arbeidet i forbindelse med valgkampen.

Informasjonsavdelingen produserte i april et eget medieak-sjonshefte som hadde til formål å skolere medlemmene i bruk av media.

Til valgkampen ble det laget et grundig argumenthefte med en gjennomgang av regjeringens arbeid. Heftet het "Gjennom krise til ny vekst".

Informasjonsavdelingen hadde også ansvaret for det øvrige valgmateriellet og for annonsekampanjene som ble gjennomført i dagspressen og ukepressen, samt boardskampanje og superboards.

I forbindelse med forslaget til statsbudsjett ble det også laget en egen fakta og argumentsamling og gjennomført en større foredragsturne.

Også i første halvår 1990 har informasjonsavdelingen vært ubemannet, og de mest presserende oppgavene er blitt ivaretatt av kontorets øvrige sekretærer i denne perioden.

LANDSKOMMUNALUTVALGET

Arbeidsutvalget som oppnevnes av Sentralstyret, har slik sammen-
setning:

Bengt Martin Olsen, leder, John Sørfjordmo, sekretær (til 11/5-90), Svein Bjørn Aasnes, sekretær (fra 6/8-90), Halvdan Skard, Tore Hansen, Ann Helen Rui, Laila Skarheim, Arne Grøttum, Per Svardal, Rune Gerhardsen, Turid Innstrand, Jan Fridthjof Bernt, Grethe Fossum og Frode Jahren.

Arbeidsutvalget og de valgte representantene fra fylkene utgjør til sammen Landskommunalutvalget.

Arbeidsutvalget har i perioden hatt 12 møter og behandlet 64 saker

Fylkenes representanter i Landskommunalutvalget i perioden:

Sverre Stamnestrø, Østfold - Ivar O.Hansen, Akershus -
Rune Gerhardsen, Oslo - Sverre Kr. Fjeld, Hedmark -
Arne Kåre Os, Oppland - Nils Liahagen, Buskerud -
Leif Larsen, Vestfold - Kari Nordheim Larsen, Telemark -
Carl A.Longnæs, Aust-Agder - Jan Helland Olsen, Vest-Agder -
Thor Rohde, Rogaland - Ole Lysø, Hordaland -
Aud Helgesen, Bergen - Svein Kåre Senneset, Sogn og Fjordane -
Grethe W.Bjørlo, Møre og Romsdal - Arnold Storvold, Sør-Trøndelag
- Oddvar Kvamme, Nord-Trøndelag - Elnar Bårdsen, Nordland -
Halvar Hansen, Troms og Dagrunn Riise Holten, Finnmark.

Sentralstyret har vedtatt at:

Partiets leder, nestledere, partisekretær og utredningssekretær skal innkalles til møtene. Dessuten innkalles lederne for Kommunal- og Sosialfraksjonen i stortingsgruppa, samt sekretæren for kommunalfraksjonen.

Til Landskommunalkonferansene innkalles - foruten de faste medlemmene - også Bjørn Sørensen, NEKF.

Det er holdt en Landskommunalkonferanse - på Hamar 12. - 14. januar 1990.

Hovedsaker i beretningsperioden.

"Lokalpolitisk Manifest".

Den oppgaven Landskommunalutvalget har arbeidet mest med i perioden er forberedelsene av "Lokalpolitisk Manifest" foran landsmøtet i 1990.

Våren 1990 ble det, som en innledning til programprosessen, gitt ut 2 debattopplegg:

- om "Oppgave og funksjonsfordeling i offentlig sektor"
- om "Det nye velferdssamfunnet"

Debattoppleggene ble sendt ut i 15.000 eksemplarer og det kom inn i overkant av 60 høringsuttalelser fra lokalavdelingene.

På grunnlag av denne debatten har Landskommunalutvalget utarbeidet et forslag til "Lokalpolitisk Manifest", til behandling på partiets landsmøte 9. - 11. november 1990.

Kommunenes Sentralforbund.

Arbeiderpartiet har 7 av 15 representanter i Kommunenes Sentralforbund's styre. For valgperioden 1988 - 1992 er partiet representert ved:

Halvdan Skard, Akershus - Edle Ystmark, Nord-Trøndelag -
Einar O. Skogholt, Hedmark - Laila Skarheim, Aust-Agder -
Bengt Martin Olsen, Hordaland - Sissel Eidissen, Nordland og
Rune Gerhardsen, Oslo.

Vararepresentanter:

Grethe Karusbakken, Akershus - Håkon Bendiktsen, Troms -
Marit Lefdal, Sogn og Fjordane - Jan Helland Olsen, Vest-Agder -
Astrid Kvarme, Oppland - Johan Stølan, Sør-Trøndelag -
Anne Marie Tannæs, Oslo - John Karlsen, Østfold og
Solveig Haugland, Vestfold.

Etter at Einar O. Skogholt ble stortingsrepresentant, rykket Grethe Karusbakken opp som fast medlem i styret. Høsten 1990 ba hun seg fritatt for styrevervet av personlige årsaker og Håkon Bendiktsen er nå fast medlem av styret.

Arbeiderpartiet har representanter i 6 fagutvalg, som rådgivende utvalg for styret, og uttaler seg om generelle retningslinjer for forbundets virksomhet på vedkommende område.

Disse utvalgene er:

- Havn- og Samferdselsutvalget
- Helse- og Sosialutvalget
- Kursutvalget
- Lønns- og Personalutvalget
- Ressurs og Kommunalteknisk utvalg
- Skole- og Kulturutvalget.

Fylkeskretsrådet.

Fylkeskretsrådet ble opprettet av Landstinget i 1988 og består av lederne i fylkeskretsene og ett medlem valgt fra hver enkelt fylkeskrets.

Fylkeskretsrådet er et rådgivende organ for Kommunenes Sentralforbund. KS-styret møter sammen med Rådet.

Fylkeskretsene.

Det er fortsatt et stykke igjen før en kan si at fylkeskretsene fungerer godt. Men alt burde ligge til rette for at en kan utvikle gode samarbeidsformer mellom kommunene og fylkeskommunene.

Ordførerkonferanser.

Det ble avholdt 6 ordførerkonferanser i Kommunenes Sentralforbund's regi i 1989.

Arbeiderpartiets gruppesamlinger på disse konferansene gir mulighet for informasjon, og å få signaler fra våre fremste politikere i lokalsamfunnet.

Kommunenes Sentralforbund - Landstinget 1990.

Landstinget ble holdt i Ålesund i dagene 2. - 5. september. Arbeiderpartiet var representert med 114 representanter av konferansens 256 representanter.

Kommunalkontoret har ansvaret for at Arbeiderpartiets gruppe innkalles til gruppemøter, og under tinget sørge for at nedsatte utvalg har rimelige arbeidsforhold.

Fra partiledelsen møte:

Thorbjørn Berntsen, nestleder

Fra Landskommunalutvalget møte:

Bengt Martin Olsen og Svein Bjørn Aasnes
Kontomedarbeider: Solfrid Grønn

Norsk Kommuneforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund var representert på gruppemøtene og på Landstinget med:

Arne Grøttum, NKF, Marthe Kjær Andersen, NKF,
Steinar Gullvåg, NKF, Bjørn Sørensen, NEKF og Svein Ose, NEKF

Stortingsgruppa med:

Magnar Sætre, Karita Bekkemellem og Sylvia Brustad

Aktuelt Perspektiv:

Knut Henning Adamsen

LO's Forhandlingssammenslutning:

Liv Nilsson

De viktigste sakene:

- Forskning for fornyelse
- Sentralforbundets styringsstruktur.
- 90-åras kommuner - forfall eller fornyelse?

Norsk Kommuneforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Det har i perioden vært god kontakt med de nevnte forbund, partiets grupper i Kommunenes Sentralforbund og Kommunalkontoret. Samarbeidet er til god nytte for alle parter.

Kommunalt samarbeid i Norden.

Den 20.-22.august 1989 arrangerte Sosialdemokraterna i Danmark en Nordisk Kommunalkonferanse på Bornholm. Hovedtema var: "Offentlig sektor" og "Frikommuneforsøkene"

Den 22.-24.august 1990 arrangerte Finlands Sosialdemokratiske parti en Nordisk Kommunalkonferanse i Helsingfors. Hovedtema var: "Miljøvern" og "Inntektssystemet for kommunene".

På disse konferansene møter hvert av de nordiske landene med 5 - 6 deltakere.

Kommunalkontoret.

Kommunalkontoret har fungert som servicekontor for våre folkevalgte. Mye av kontorets tid brukes til veiledning, både om lovgivning og samarbeidsformer mellom folkevalgte organer og partiorganisasjoner.

Mangeårig kommunalsekretær John Sørfjordmo sluttet i sin stilling 1.mai 1990 og er gått over i ny stilling i Norsk Kommuneforbund. F.o.m. 6. august 1990 har Svein Bjørn Aasnes ansvaret for denne sektoren.

SAMETINGSGRUPPA

Den 16. - 17. september 1988 gjorde Landsstyret følgende vedtak:

"DNA stiller liste ved Sametingsvalget 1989"

Den 31. oktober 1988 oppnevnte Sentralstyret et samepolitisk utvalg som fikk i oppdrag

- å utarbeide "Samepolitisk Program", og
- å gi Sentralstyret råd om organisering av arbeidet i Sametinget.

Leder i utvalget: Reidar Nielsen.

"Samepolitisk Manifest" ble enstemmig vedtatt på partiets landsmøte 2. - 5. mars 1989.

Partiet ansatte Leif Halonen for en periode på tre måneder for at han skulle få flest mulige til å skrive seg inn i samemanntallet.

Partiet stilte liste i 12 av 13 valgkretser. Det ble laget egne programmer for endel av valgkretsene.

Valget ga som resultat at partiet fikk inn 7 representanter i Sametinget:

- Magnhild Mathisen	- Krets 1. Varanger.
- Steinar Pedersen	- Krets 2. Tana.
- Egil Olli	- Krets 3. Karasjok
- Josef Vedhugnes	- Krets 5. Porsanger
- Mimmi Bæivi	- Krets 6. Alta/Kvalsund
- Eilif O.Larsen	- Krets 7. Nord-Troms
- Inger Anne Johansen	- Krets 10. Nordre Nordland

Leder i Arbeiderpartiet's Sametingsgruppe er Steinar Pedersen. Josef Vedhugnes er gruppas sekretær.

Landsstyret innstilte i møte 23. - 25. februar 1990 overfor Landsmøtet at Sametingsgruppa får delta med 1 representant i Landsstyrets møter med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

Til Landsmøtet gis Sametingsgruppa samme vilkår som Stortingsgruppa: 1 representant til Landsmøtet for hver påbegynte 10. representant.

Forslagene fremmes for Landsmøtet 1990 som "Forslag til lovendring."

Sametingsgruppa arbeider godt, og må sies å være den toneangivende i Sametinget.

FAGLIG/POLITISK UTVALG 1.1.89 - 30.6.90

Utvalget har i perioden bestått av følgende:

Ole Knapp	- LO, leder
Svein-Erik Oxholm	- LO
Kåre Hansen	- LO
Thorbjørn Jagland	- DNA
Britt Schultz	- DNA
Martin Kolberg	- DNA
Per Karlsen	- DNA, sekretær (til 15.6.90)
Finn Jota	- DNA, sekretær (fra 15.6.90)
Jan Vidar Dahle	- AUF
Alf Frotjold	- AOF
Jørgen Kosmo	- Stortingsgruppa

Utvalgets virksomhet.

Faglig/politisk utvalg har i perioden holdt 5 møter og behandlet 24 saker.

På grunn av sykdom har ikke utvalget hatt møter etter 13. juni 1989. Virksomhet i utvalget bærer da også preg av dette.

Bevilgninger til faglig/politisk virksomhet er gitt i perioden. I tillegg er det gitt økonomisk støtte til spesielle tiltak.

Stortingsvalget 1989.

Resultat av stortingsvalget førte til at vi fikk en borgerlig regjering. Vi kan derfor ikke være fornøyd med resultatet.

Den faglig/politiske valgkampen ble gjennomført i godt samarbeid med forbundene. Det ble holdt arbeidsplassmøter, bedriftsbesøk og faglig/politiske valg møter.

Ungdomsprosjekt.

Oslo og Oppland er utpekt som prøvefylker for en målrettet satsing for å rekruttere unge fagorganiserte til å delta aktivt i faglig/politisk arbeid.

Videoproduksjon.

Faglig/politisk utvalg utga i mai 1989 videoen "En historie for morgendagen" om "Faglig/politisk samarbeid".

1. MAI 1989 OG 1990.

1989.

Landsorganisasjonen i Norge feiret 90 års-jubileum i 1989 og det var naturlig at 1. mai-dagen ble preget av dette. Fra Samarbeidskomiteen mellom LO og DNA ble følgende opprop sendt alle samorganisasjoner, fagforeninger og partiavdelinger:

KRAV TIL INNSATS FOR FELLES FRAMTID.

Landsorganisasjonen er 90 år. I 90 år har fagbevegelsen kjempet for full sysselsetting, et bedre arbeidsmiljø, en rettferdig fordeling og faglige rettigheter. Det faglig/politiske samarbeidet mellom LO og Arbeiderpartiet har gjort mange av kravene til virkelighet. Men kampen er ikke vunnet en gang for alle. Også i dag står disse kravene i fremste rekke, og vi står overfor nye utfordringer.

Full sysselsetting og en rettferdig fordeling er grunnlaget for vår velferd. Arbeidsløshet skaper utrygghet for den enkelte. Arbeidsløshet er sløsing med samfunnets viktigste ressurs; den menneskelige arbeidskraft. Et samfunn med store forskjeller er ikke et godt samfunn å leve i. Derfor krever vi arbeid til alle og fortsatt utjamning av levekår.

Full sysselsetting og rettferdig fordeling er også forutsetninger for omstilling til et miljøvennlig samfunn. Hvis arbeidsledigheten er stor vil folk ha en tilbøyelighet til å holde fast ved det man har. Framtidas generasjoner har krav på en natur i balanse. Bevaring av miljøet er et felles ansvar og må løses i fellesskap. Hver enkelt må bidra.

Stortingsvalget i september er et viktig vegvalg for Norge. Arbeiderpartiet og LO vil sette alle krefter inn på å sikre fortsatt Arbeiderparti-regjering og dermed en framtid med arbeid for alle, ansvar for miljø og en rettferdig fordeling.

Sammen med oppropet ble det sendt et 1. mai-hefte samt et notat med forslag til " Fra prat til praksis " - innslag i 1. mai-toget.

1. mai-merket var utformet som LO.s jubileumslogo og det ble formidlet 214 talere fra partiet og fagbevegelsen til arrangementer rundt om i landet.

1990.

Feiringen av årets 1. mai-dag var preget av at det var 100 år siden dagen for første gang ble brukt til felles internasjonale demonstrasjoner. Beslutningen om dette ble fattet på Den 2. Internasjonales første kongress i Paris i 1889. Initiativet til å gjøre dagen til noe ekstra kom fra American Federation of Labor,

som allerede hadde besluttet generalstreik den 1. mai 1890 for å erobre 8-timersdagen. Imidlertid hadde man her hjemme allerede 4 år tidligere arrangert den første 1. mai-demonstrasjonen.

I 1886 gikk 800 kvinner og menn gjennom det gamle Kristiania. Deltakerne i toget krevde alminnelig stemmerett, åtte timers arbeidsdag og et forbud mot barnarbeid.

Et annet tema for dagen var den gryende demokratiseringsprosessen i Øst- Europa og følgende opprop ble sendt ut:

De gryende øst-europeiske demokratiseringsprosessene trenger hjelp for å slå rot. Dette kan skje gjennom bedre internasjonalt samarbeid, samhandel og økonomiske hjelpeprogram. Men like viktig er direkte støtte til demokratiske organisasjoner og partier.

AIS har fått ansvaret for å koordinere støtten fra norsk arbeiderbevegelse til faglige og politiske organisasjoner. Det er derfor satt igang en aksjon for demokrati i Øst - Europa. Aksjonen skal ha sin hovedmarkering ved årets 1. mai-feiring.

Den økonomiske støtten vil i hovedsak gå til kontorstyr/materiell og opplæring/skolering av faglige og politiske tillitsvalgte.

Fra Arbeiderpartiets side har vi hittil konsentrert oss om støtteprosjekter til de nye sosialdemokratiske partiene i Øst-Tyskland, Ungaren og Tsjekkoslovakia. Lokale forslag til støtteprosjekter er også velkomne. Ta initiativet til lokale innsamlingsaksjoner nå, og legg planene inn i forbindelse med årets 1. mai-feiring.

Hovedparolen for dagen var: ETT DEMOKRATISK EUROPA.

1. mai.merket var preget av et demonstrasjonstog og teksten var: 1890 - 1990 - 1. mai 100 år. Det ble formidlet 152 talere fra fagbevegelsen og partiet til arrangementer rundt om i landet.

NORDISK SAMARBEID

Det norske Arbeiderparti har i perioden hatt et nært samarbeid med alle de andre nordiske sosialdemokratiske partiene. Det er avholdt tre partisekretærmøter i 1989 og to i 1990. I tillegg har partisekretærene jevnlig kontakt og møter om aktuelle politiske saker.

Den nordiske samarbeidskomiteen SAMAK hadde sitt årlige møte i Oslo 11. - 12. januar 1989. Møtet behandlet følgende saker: Fornyelse av velferdssamfunnet og offentlig sektor, SAMAK's miljøprogram, mediaspørsmål og Europasamarbeidet.

SAMAK-møtet 1990 ble arrangert i København og tok opp flere viktige spørsmål, blant andre: Det faglig/politiske samarbeidet framover, nordisk samarbeid, EF/EFTA-samarbeidet og utviklingen i

Sovjet og Øst-Europa. Møtet vedtok blant annet en resolusjon om den europeiske utviklingen og sosialdemokratiets rolle.

SAMAK har faste arbeidsgrupper om forsvar og sikkerhetspolitikk og europapolitikk.

Nordisk Arbeiderkongress ble avholdt i Helsingfors 25. - 27. april 1990. Kongressen vedtok et nytt politisk program og meislet ut nordisk arbeiderbevegelses hovedstrategi framover når det gjelder miljø, sysselsetting, økonomi og europaspørsmål. Kongressen vedtok også resolusjoner om disse temaene.

EUROPEISK SAMARBEID

Kontakten med de sosialdemokratiske og sosialistiske partiene fra land innen EF er ytterligere intensivert i perioden. På kongressen til "Konføderasjonen av sosialdemokratiske partier i EF" fikk Arbeiderpartiet sammen med de øvrige sosialdemokratiske partiene i EFTA-landene, assosiert medlemskap i organisasjonen. Dette betyr i praksis full adgang til deltakelse i dette partisamarbeidet, men uten stemmerett. Avgjørelsen på kongressen som ble holdt i Berlin 7. - 9. februar 1990, ble konklusjonen på et langt utredningsarbeid mellom EF- og EFTA-partiene med sikte på å finne fram til samarbeidsordninger.

I mars 1990 ble det i Wien avholdt felles møte for sosialdemokratiske partiledere i EF- og EFTA-landene. Her ble det vedtatt to resolusjoner. Den ene meisler ut en sosialdemokratisk basis for utviklingen i Øst- og Sentral-Europa. Uttalelsen tar opp behovet for sosialdemokratisk satsing i Øst- og Sentral-Europa, for å bygge opp levende demokratiske samfunn også i den delen av Europa. I den andre tas selve samarbeidet mellom EF og EFTA opp. Uttalelsen sier følgende:

"I lys av muligheten for nye demokratier i Øst-Europa, og deres deltakelse i framtidens integrasjonsprosess i Europa vil partilederne understreke: Et Europeisk Økonomisk Samarbeidsområde bestående av EF- og EFTA-land, vil føre til et styrket samarbeid mellom EF og EFTA. Men et slikt samarbeid må også sees som et skritt mot en framtidig integrasjon av hele Europa - Øst og Vest".

Uttalelsen gikk inn for å intensivere partisamarbeidet ytterligere og inkludere de Øst- og Sentraleuropeiske partiene i dette.

Arbeidet for et samarbeid mellom sosialdemokratiske partier og europeisk fagbevegelse (Kiel-prosessen) er fulgt opp. Det har vært tre arbeidsgrupper i funksjon under temaene:

- Økonomisk politikk
- Arbeidets organisering
- Miljøpolitikk.

Gruppenes rapporter skal følges videre opp.

Øst- og Sentral-Europa.

Som følge av demokratiseringsprosessen i Øst- og Sentral-Europa er det etablert sosialdemokratiske partier i en rekke land. Dette er partier som i en årrekke har eksistert i eksil, men som nå har re-etablert seg i sine hjemland. Arbeiderpartiet har blant annet opprettet kontakt med partiene i Tsjekkoslovakia, Ungarn, Bulgaria, Estland, Litauen og Latvia.

Nedrustning og sikkerhetspolitikk.

Partiene i de små NATO-landene har lenge hatt et samarbeid gjennom det såkalte Scandilux-samarbeidet, der Frankrike, Storbritannia og Tyskland er observatører. Utgangspunktet for kontakten er nedrustnings- og sikkerhetspolitikk og Øst-Vestforholdet generelt. Samarbeidet har vært meget nyttig for å utveksle informasjon, erfaringer og å samordne synspunktene. Partiene i det sørlige Europa har dannet en tilsvarende organisasjon: Eurosud.

I perioden har Eurosud og Scandilux intensivert samarbeidet og det er avholdt en rekke felles møter. Dette har skjedd blant annet som følge av de store endringene i Europa. Det er startet et omfattende arbeid med utredning og debatt om sosialdemokratenes mål om en europeisk sikkerhetspolitikk.

DEN SOSIALISTISKE INTERNASJONALE (SI)

Sosialistinternasjonalens kongress ble avholdt i Stockholm i juni 1989. Her ble det blant annet vedtatt nytt prinsippprogram for organisasjonen og et eget miljøprogram. Gro Harlem Brundtland er en av SI's visepresidenter.

ARBEIDERBEVEGELSENS INTERNASJONALE STØTTEKOMITE, AIS

Formål.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite (AIS) er arbeiderbevegelsens styrings- og koordineringsorgan når det gjelder internasjonal støttevirksomhet, u-hjelpsenngasjement, katastrofehjelp og humanitært hjelpearbeid. AIS samordner arbeiderbevegelsens støtte til nasjonale og sosiale frigjøringsbevegelser, organisasjoner og enkeltpersoner som arbeider for organisasjonsfrihet og andre demokratiske rettigheter i land der slike rettigheter blir krenket. AIS yter hjelp til personer og familier i vansker på grunn av forfølgelse i hjemlandet. AIS forbereder og innstiller overfor LO på eventuell støtte fra LO (og AIS) til faglige u-hjelpsprosjekter i forbindelse med Rammeavtalen mellom LO og NORAD. Dessuten samordner AIS humanitær hjelp og katastrofehjelp, som er Norsk Folkehjelps hovedvirksomhet på det internasjonale felt. Det er nært samarbeid mellom Norsk Folkehjelp, LO og AIS og med AOF.

Organisasjon.

I henhold til AIS' vedtekter skal følgende medlemsorganisasjoner oppnevne representanter til AIS styre for to år om gangen: LO-forbundene 3, DNA 2, AUF 1, Norsk Folkehjelp 1 og AOF 1 representant.

Leif Haraldseth var leder i AIS fram til 1990. Ester Kostøl tok så over ledervervet.

Arbeiderpartiets representanter i AIS styre har vært Thorbjørn Jagland og Siri Bjerke.

Prosjekter.

Det er gitt støtte til en rekke faglige og politiske prosjekter blant annet i Afrika, Midt-Østen og Sentral-Amerika.

AIS har satt i gang en rekke kvinneverdte prosjekter sammen med Arbeiderpartiets kvinnebevegelse i forbindelse med den store TV-innsamlingen: Kvinner i den 3. verden i 1989. I 1990 har AIS drevet en stor innsamlingskampanje til partier/faglig arbeid i Øst-Europa. Kampanjen ble markert ved feiringen av 1. mai 1990 under tittelen: Ett demokratisk Europa.

DNA' s STORTINGSGRUPPE

Tillitsvalgte og ansatte.Gruppen og styret:

Stortingsgruppas styre hadde pr. 1.1.89 følgende sammensetning:

Leder: Einar Førde, nestleder: Oddrunn Pettersen, sekretær: Kjell Magne Fredheim, styremedlemmer: Liv Aasen, Arve Berg, Åshild Hauan, Thorbjørn Berntsen, varamedlemmer: Sigbjørn Johnsen, Gunn Vigdis Olsen-Hagen, Kjell Opseth og Brit Jørgensen. President Reiulf Steen og innpisker Terje Granerud møter også i styret.

Som følge av at Oddrunn Pettersen ble utnevnt til statsråd, ble følgende endringer gjort i gruppestyret (fra 2.5.89): Nestleder: Brit Jørgensen, varamedlem: Grete Knudsen.

Som følge av at Einar Førde tiltrådte som kringkastingssjef, ble Brit Jørgensen valg til midlertidig gruppeleder på gruppemøtet 30.9.89.

17.10.89 ble følgende styre valgt:

Leder: Gro Harlem Brundtland, nestleder Gunnar Berge, sekretær: Tom Thoresen, styremedlemmer: Thorbjørn Berntsen, Oddrunn Pettersen, Åshild Hauan, Sigbjørn Johnsen, varamedlemmer: Brit Jørgensen, Kjell Opseth, Gunn Vigdis Olsen-Hagen og Jørgen Kosmo. President Bjarne Mørk Eidem og innpisker Rikard Olsvik tiltrer styret.

Gunn Vigdis Olsen-Hagen døde 30.12.89 og 24.1.90 foretok gruppa følgende suppleringsvalg: Varamedlem: Grete Knudsen.

Tillitsvalgte i Stortinget og avdelingene:

Ved årsskiftet 1988/89 hadde Arbeiderpartiet følgende tillitsvalgte i Stortinget og avdelingene:

Stortinget:

President : Reiulf Steen
Varapresident: Inger Lise Gjørsvik
Sekretær : Rikard Olsvik

Lagtinget:

President : Sigurd Verdal
Varapresident: Liv Aasen

Sekretær : Ernst Wroldsen
 Varasekretær : Olaf Øen

Odelstinget:

President : Åshild Hauan
 Varapresident: Tom Thoresen
 Sekretær : Berit Brørby Larsen

Fra 17.10.90 hadde stortingsgruppa følgende tillitsvalgte i Stortinget og avdelingene:

Stortinget:

President : Bjarne Mørk Eidem
 Varapresident: Kirsti Kolle Grøndahl
 Sekretær : Ingeborg Botnen

Lagtinget:

Varasekretær : Karin Lian

Odelstinget:

President : Inger Lise Gjerv
 Varapresident: Tom Thoresen
 Sekretær : Berit Brørby Larsen

Som følge av at Bjarn Mørk Eidem tiltrådte som riksrevisor 1. juli 1990, ble følgende tilleggsvalg gjort 7. mai 1990:

Stortinget:

President : Kirsti Kolle Grøndahl
 Varapresident: Ernst Wroldsen

Sekretariatet:

Pr. 30.6.90 hadde sekretariatet følgende sammensetning:

Sekretariatsleder: Steinar Saghaug, informasjonsleder:
 Svein Dybing, rådgiver: Grete Berget, juridisk rådgiver (deltid):
 Ole Steen-Olsen, gruppesekretærer: Liv Eva Di Micco,
 Kari Wilhelmsen, Anne Breiby, Erik Nadheim, Ingrid Norstein,
 Ingunn Yssen, Svein H. Øygard, kontorsekretærer: Elsa Guldvog,
 Turi Monrad, Anne Brit Haldorsen, Jorunn Aaserud Olsen,
 Bente Kristoffersen, Torill Wivegh, Tove Thorstensen,
 Birgitte Jacobsen og Turid Hellgren.

Storingsgruppas faglig/politisk utvalg:

Ved årsskiftet 1989/90 hadde storingsgruppas faglig/politiske utvalg følgende sammensetning:

Arbeidsutvalg:

Jørgen Kosmo - leder
 Brit Jørgensen
 Ranveig Frøiland
 Marit Nybakk
 Jan Elvheim
 Anne Haldorsen - sekretær.

I tillegg velger hvert fylke og fraksjon en kontakt til utvalget. For inneværende storingsperiode er følgende valgt:

Fraksjonskontakter:

Energi- og industrifraksjonen	: Ernst Wroldsen
Finansfraksjonen	: Berit Brørby Larsen
Forbruker- og administrasjonsfraksjonen	: Magnar Sætre
Forsvarsfraksjonen	: Leiv Stensland
Justisfraksjonen	: Jørgen Kosmo
Kirke- og undervisningsfraksjonen	: Kjell Borgen
Kommunal- og miljøvernfraksjonen	: Inger Pedersen
Landbruksfraksjonen	: Gunhild Øyangen
Samferdselsfraksjonen	: Kjell Opseth
Sjøfarts- og fiskerifraksjonen	: Jan Elvheim
Sosialfraksjonen	: Brit Jørgensen
Utenriks- og konstitusjonsfraksjonen	: Gunnar Skaug

Fylkeskontakter:

Aust-Agder	: Brit Jørgensen
Vest-Agder	: Sigurd Verdal
Akershus	: Thor-Eirik Gulbrandsen
Buskerud	: Erik Dalheim
Finnmark	: Karl Eirik S. Pedersen
Hedmark	: Kjell Borgen
Hordaland	: Ranveig Frøiland
Møre og Romsdal	: Rikard Olsvik
Nordland	: Åshild Hauan
Oppland	: Johan M. Nyland
Oslo	: Marit Nybakk
Rogaland	: Magnar Sætre
Sogn og Fjordane	: Kjell Opseth
Telemark	: Ragnhild Barland
Troms	: Jan Elvheim
Nord-Trøndelag	: Inge Staldvik
Sør-Trøndelag	: Ulf Guttormsen
Vestfold	: Jørgen Kosmo
Østfold	: Gunnar Skaug

Faglig/politisk utvalg har i inneværende periode lagt vekt på en mer utadventt virksomhet. Utvalget har hatt kontakt med samtlige fylkespartier og bedt om møte med fylkespartienes faglig/politiske utvalg. Noen av møtene er allerede avholdt, de fleste regner vi med blir avholdt innen årsskiftet 1990/91. På møtene deltar et medlem av arbeidsutvalget i tillegg til fylkeskontaktene for det enkelte fylke. Hele arbeidsutvalget ble invitert til Hordaland APs faglig/politiske utvalg. Dette ble kombinert med besøk på Statoils Gullfaks A-plattform, der vi bl.a hadde møte med de til-litsvalgte. Stortingsgruppas faglig/politiske utvalg føler at vi har fått god respons på disse møtene, og at det er blitt lettere for folk utenfor Stortinget å ta kontakt med oss.

Stortingsgruppas faglig/politiske utvalg har tatt initiativ til å få opprettet en arbeidsgruppe som skal se på statlige tilknytningsformer. Arbeidsgruppen har lederen i faglig/politisk utvalg som leder, i tillegg er det oppnevnt representanter for samferdselsfraksjonen, forbrukerfraksjonen, energifraksjonen, finansfraksjonen og forsvarsfraksjonen. På bakgrunn av Hermansen-utvalgets innstilling: "En bedre organisert stat", er gruppas mandat å se på de aktuelle statlige tilknytningsformer og legge opp en strategi for å forhindre privatisering av statlig virksomhet. Gruppa har hatt nær kontakt med Statstjenestemannskartellet i denne saken. De viktigste områdene nå er Statskraft, NSB, Postverket og Televerket.

Stortingsgruppas faglig/politiske utvalg har hatt møter med en del fagforbund i perioden. Forbundene har lagt fram problemer de ønsker å drøfte med oss, og vi har til disse møtene innkalt de respektive fraksjoner eller fraksjonskontakter.

Stortingsgruppas virksomhet - Høstsesjonen 1989/våresesjonen 1990.

Arbeiderpartiet har i flere saker sørget for at Stortinget har ryddet opp i saker som ikke har vært godt nok forberedt av Regjeringen. Det virker som om Regjeringen nesten bevisst har oversendt uavklarte saker med håp om at Stortinget skal ordne opp.

Syse-regjeringen bærer preg av interne motsetninger og spriker i alle retninger. Det er kanskje på denne bakgrunn man må vurdere antall saker som er fremmet av denne regjering: 226 saker er det laveste tallet på flere tiår.

Vi har sett lite til den store snuoperasjonen og handlekraften man garanterte foran forrige valg. Hvor er det blitt av Høyres ti-punktprogram mot redusert ledighet? Faktum er at regjeringen Syse forsøker å sette hele sysselsettingsprofilen til side.

Syse har måttet tåle flere nederlag i Stortinget. Mange saker er blitt vedtatt med stortingsflertallets endring av saker som er fremmet. Andre saker er blitt utsatt fordi de ikke har vært grundig nok utredet.

Stortingsgruppene til Høyre, SP og KrF har ved flere tilfelle latt være å følge Regjeringens opplegg og har stemt ut fra partihensyn.

Saker som har fått andre utganger enn hva Regjeringen har ønsket: Flyplass-saken, OL, TV-2, Eldrepakken, Militærnektingsaken, Hurtigruta, IT-meldingen, Petroleumsfondet, Kommunalbankens organisasjon, Redusert støtte til skipsbyggingsindustrien og Skattemeldingen.

Mer om enkeltsaker:

Flyplass-saken.

Regjeringens forslag om å utrede delt løsning mellom Gardermoen og Fornebu ble nedstemt. Vi fikk flertall for forslaget om å oppdatere/planlegge Gardermoen som ny hovedflyplass.

OL-saken.

Her ble Regjeringens ufullstendige forslag nedstemt. Arbeiderpartiet sørget for å få flertall for et OL-arrangement vi kan være bekjent av. Vi fikk blant annet endret forslaget om arealplassering og bruk av tippemidler.

TV-2-saken.

Regjeringens forslag til behandling av saken ble nedstemt. SP stemte sammen med Arbeiderpartiet og SV om utsettelse.

IT-meldingen (informasjonsteknologi).

Dette er et eksempel på nok en sak der Regjeringens forslag ble avvist. Stortinget vedtok en organisasjonsform som er mer eller mindre lik den vår egen regjering la fram.

Eldrepakken.

Regjeringens forslag om 300 millioner ble nedstemt. Arbeiderpartiet fikk flertall for sitt forslag på 1 milliard - fordelt på redusert folketrygdavgift, øremerkede sysselsettings-tiltak i omsorgssektoren og direkte tilskudd.

Hurtigrutas framtid.

Regjeringens Hurtigrutemelding ble nedstemt. SV, samt utbrytere fra KrF og SP sørget for at Arbeiderpartiets forslag fikk flertall.

Fiskeri/Sjøfart.

I opposisjon har Arbeiderpartiet hatt stor innvirkning og har faktisk vært ledende i betydningsfulle saker.

Landbruk.

Det er i store trekk Arbeiderpartiet som slår an tonen og som får tilslutning til sin politikk i omleggingen av jordbruket.

Utenrikspolitikk.

Regjeringen følger i store trekk den samme utenrikspolitikk som vår egen regjering la opp til.

Økonomisk politikk.

Budsjettkompromisset høsten 1989.

Allerede i forbindelse med salderingen ble forutsetningen om at Regjeringspartiene ikke skulle samarbeide med FrP brutt. Etter et møte i "Syses-sofa" - det mest sentrale virkemiddel i Høyres økonomiske politikk - ble budsjettkompromisset undertegnet. Dette er ikke det første forliket. Høsten 1985 ble det også forlik mellom Syse (Høyres fraksjonsleder i finanskomiteen) og Carl I. Hagen.

Det er bildet av en gradvis høyredreining av den økonomiske politikken man sitter igjen med etter ett år med borgerlig samlingsregjering. Høyre har hånd om de store linjene i den økonomiske politikken. Høyre vet at hvis de bare vinner slagene i Regjeringen så vil de få støtte fra Fremskrittspartiet i Stortinget. På denne måten klarer de å få til en klar høyredreining. Mellompartiene får mindre sårsaker som de kan vifte med: "Knapper og glansbilder".

Arbeidsledigheten.

Det var på en pressekonferanse 17. august 1989 at den daværende partileder i Høyre, Jan P. Syse så lyset: "Jeg tror de arbeidsledige vil kunne se lys i tunellen umiddelbart etter at en ny borgerlig regjering har framlagt sitt statsbudsjett". Han la omhyggelig til: "Og dette lyset vil ikke være et møtende tog"!

I august 1990 hadde landet 104 399 ledige, det vil si 14 000 flere ledige enn for ett år siden da Syse så lyset.

REGJERINGENS VIRKSOMHET

Regjeringen Harlem Brundtland, som tiltrådte 09.05.1986, hadde ved årsskiftet 1988/1989 følgende sammensetning:

Gro Harlem Brundtland, statsminister
Thorvald Stoltenberg, utenriksminister
Kjell Borgen, kommunal- og arbeidsminister
Tove Strand Gerhardsen, sosialminister
Gunnar Berge, finansminister
Arne Øien, olje- og energiminister
Finn Kristensen, næringsminister
Mary Kvidal, kirke- og undervisningsminister
Hallvard Bakke, kulturminister
Jan Balstad, handelsminister
Johan Jørgen Holst, forsvarsminister
Helen Bøsterud, justisminister
William Engseth, samferdselsminister
Einfrid Halvorsen, forbruker- og administrasjonsminister
Sissel Rønbeck, miljøvernminister
Kirsti Kolle Grøndahl, u-hjelpsminister
Bjarne Mørk Eidem, fiskeriminister
Gunhild Øyangen, landbruksminister

Einfrid Halvorsen gikk av våren 1989 og Oddrunn Pettersen overtok som forbruker- og administrasjonsminister.

Denne regjeringen satt fram til 13.10.1989 og ble med bakgrunn i resultatet av stortingsvalget og de såkalte Lysebu-forhandlingene avløst av en borgerlig treparti-regjering med Jan P. Syse fra Høyre som statsminister.

Når det gjelder regjeringens virksomhet vises det til det politiske regnskapet - Gjennom krise til ny vekst - som ble lagt fram i stortingsvalgkampen 1989.

AKTUELT PERSPEKTIV

Opplagskontroll utført av revisor fra Norske Avisers Landsforbund fastsatte bladets opplag for 1988 til 16.811 eksemplarer og for 1989 til 15.873 eksemplarer.

Opplagstilbakegangen har altså fortsatt, men det er grunn til å tro at den nå har nådd bunnen og igjen er på vei oppover. Det er stadig minimal innsats for å tegne abonnenter til bladet i partiorganisasjonen. Oppbyggingen av sentralt medlemsregister gir imidlertid mulighet til å nå ut med abonnementstilbud gjennom marketing. Slik abonnementstegning ble igangsatt i slutten av 1989 og har fortsatt i 1990. Det har gitt bladet mange nye abonnenter. Ved månedskiftet mai/juni 1990 var opplaget passert 17.000 eksemplarer.

Bladets driftsregnskap er tilfredsstillende, men det er inne i en presset økonomisk situasjon grunnet i ekstraordinære kostnader i forbindelse med ombygging av redaksjonslokalene. Bladpengene har de siste årene vært satt til kr 130 pr. år. Styret har funnet det nødvendig å høyne prisen til kr 150 pr. år fra 1. juli 1990. Unntatt fra prisforhøyelsen er blokkabonnement på mer enn 10 eksemplarer.

Bladet er gitt en produktforbedring ved at fire av 48 nummer nå utkommer som tidsskrift. Det første kom i desember 1989. Tidsskriftet redigeres av en egen redaksjonskomite, ledet av Rune Bjerke. I tidsskriftredaksjonen er ellers følgende med: Arvid Fennefoss, Helga Hernes, Helge Rød, Ane Teigland, Rolf Lasse Lund, Tone Bratteli og Johs. Skeide Larsen.

Bladets redaksjon har i perioden bestått av redaktør Johs. Skeide Larsen, redaksjonssekretær Ingrid Sagranden og journalistene Egil Johansson, Heidi Johnsen, Solveig Larsen og Sylvia Brustad. Ved fjorårets stortingsvalg ble Sylvia Brustad innvalgt på Stortinget som representant for Hedmark Arbeiderparti. I hennes sted ble Eva Amble Larsen ansatt. Knut Henning Adamsen har siden april 1990 vært tilknyttet redaksjonen som vikar for medarbeider med svangerskapspermisjon.

Johs. Skeide Larsen har også vært bladets disponent. Lise Nyland arbeider som kontorsekretær og Grethe Hanseth er ansatt i halv stilling som regnskapsmedarbeider.

KVINNEBEVEGELSEN

Landsmøte/Landskvinnekonferanse.

Partiet vedtok på landsmøtet i 1989 å holde landsmøtene om høsten, året før valgår. Det ble bestemt å starte den nye ordningen i 1990.

Kvinnebevegelsen vedtok under behandlingen av sitt organisasjonsprogram å holde Landskvinnekonferansene minst et halvt år før landsmøtene. Som følge av dette holdes det Landskvinnekonferanse våren 1990.

Landskvinnekonferansen.

Den 29. Landskvinnekonferansen ble holdt i Samfunnshuset, Oslo, 27. - 29. januar 1989.

Mens representantene fant sine plasser spilte kvinneorkesteret "Fat Molly" moderne rytmer. Deretter overtok trioen "Tits and Hits" med Kine Hellebust, Hege Rimestad og Turid Pedersen. Med ord og toner skildret de kvinner og miljø, med skjemt og alvor.

Kvinnesekretariatets leder, Sissel Rønbeck, takket de opptredende med en rød rose til hver.

Kvinnesekretariatets leder, Sissel Rønbeck, ønsket representanter og gjester velkommen. Partifeller som var gått bort ble minnet..

I sin åpningstale understreket lederen vårt internasjonale solidaritetsansvar for våre søstre i den 3. verden, og hun kom inn på miljøproblemene nasjonalt og internasjonalt.

Blant de innbudte gjester som ble presentert spesielt var: Jurgette Honculada Malonzo fra Filippinene og Iehdega Fasil fra Den eritreiske kvinneunionen i Norge. Jurgette var invitert til Landskvinnekonferansen som representant for ett av prosjektene våre i TV-aksjonen.

Andre utenlandske gjester:

Ingrid Bergander - Sverige, Arja Anttonen og Helena Haaranen - Finland, Inge Søgård og Marianne Bruun - Danmark, og Marita Petersen - Færøyene.

Inge Søgård hilste på vegne av de utenlandske gjestene og Einar Førde hilste på vegne av de innenlandske gjestene.

Kvinnebevegelsens sekretær, Britt Schultz, redegjorde for gjennomføringen av Landskvinnekonferansen. Hun opplyste at konferansen under behandlingen av miljøprogrammet og organisasjonsprogrammet ville bli delt opp i 14 grupper, som skulle utgjøre "politiske kvinneverksteder". Lederne i de 14 gruppene skulle utgjøre redaksjonskomite for begge sakene, og legge fram resultatet av

gruppene arbeid for konferansen. På disse to punktene ville det ikke bli holdt innledninger.

Som følge av dette var representantene også i salen plassert i grupper, og ikke fylkesvis, slik som tidligere.

Landskvinnekonferansens program:

1. Åpning
2. Konstituering
 - a) fullmakter
 - b) Saksliste
 - c) Arbeidsordningen
 - d) Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer
3. Innkomne forslag
4. Kvinnebevegelsens organisasjon
 - Kvinneorganisering i Arbeiderpartiet
 - Beretning for 1987 og 1988
 - Regnskap for Thina Thorleifsens Studiefond
5. Politikk for en ny tid
6. Miljø for livet
7. Valg
8. Avslutning

Landskvinnekonferansen behandlet ellers de lovbestemte landsmøtesaker og innsendte forslag fra kvinneavdelingene. De er trykt i egen protokoll fra Landskvinnekonferansen, som også inneholder foredragene.

Under Landskvinnekonferansens festtilstelning ble Huldra-prisen delt ut. Denne ble første gang utdelt i 1987 og er en hedersbevisning til pressefolk som har synliggjort kvinnene.

Følgende var nominert til å motta prisen:

Arvid Jacobsen - Arbeidernes Pressekontor, Sture Lyberg - Glåmdalen og Odd Jacobsen - Helgeland Arbeiderblad. Åshild Hauan delte ut prisen, som gikk til Arvid Jacobsen.

Sissel Rønbeck hadde frasagt seg gjenvalg, og Åshild Hauan ble valgt til ny leder.

Kvinnesekretariatet.

Under behandlingen av Organisasjonsprogrammet på landskvinnekonferansen ble det gjort vedtak om å opprette kvinnesekretariat bestående av 8 representanter. Partiets representant kommer i tillegg. Det velges ingen vararepresentanter eller observatører.

Sissel Rønbeck gikk av som leder. I tillegg forlot følgende medlemmer og varamedlemmer Kvinnesekretariatet:

Grete Knudsen, Kari Rolstad, Grete Tennefoss, Tine Øverlier, Edle Ystmark og Jenny Larsen.

Det nye Kvinnesekretariatet fikk følgende sammensetning:

Leder:	Åshild Hauan
Nestleder:	Gro Balas
Sekretær:	Britt Schultz
Medlemmer:	Oddrunn Pettersen
	Aase Morin
	Kari Nordheim Larsen
	Ranveig Frøiland
	Grete Berget

DNA's representant: Britt Solheim.

Sekretær Margit Pedersen og en representant fra Aktuelt Perspektiv har hatt møterett i Kvinnesekretariatet.

Arbeidsutvalg.

Arbeidsutvalget har bestått av:

Åshild Hauan, Gro Balas og Britt Schultz.

Sekretariat.

Følgende personer har i perioden vært tilknyttet sekretariatet:

Kvinnebevegelsens sekretær, Britt Schultz, daglig leder.

Sekretær Margit Pedersen.

Kontorsekretær Elin Kristiansen.

Berit Bakkane, engasjert i 1989 for å arbeide med TV-aksjonen.

Kvinnesekretariatets møter.

Kvinnesekretariatet har holdt 19 møter i perioden.

Kvinnesekretariatets komiteer, utvalg, råd og arbeidsgrupper.

Internasjonalt utvalg:

Inger Lise Gjerv, leder, Solveig Larsen, Mie Osmundsen, Turid Sand, Lene Løken, Synnøve Nymo, Ingrid Eide, Bente Gyp Wilhelmsen, Berit Bakkane, Helga Hernes, Renate Helgestad, Oddrunn Pettersen. Margit Pedersen har vært utvalgets sekretær.

Studieråd:

Inger Lise Husøy, leder, Britt Schultz, Tonje Sørensen, Tove S. Christiansen, Sissel A. By og Gerd Gjørund. Margit Pedersen har vært utvalgets sekretær.

Programkomiteen "Kvinner og helse":

Tine Øverlier, leder, Gro Balas, Berit Brørby Larsen, Aase Morin, Britt Schultz og Astrid Uggerud. Inger Anne Ravlum har vært utvalgets sekretær.

Mannsrolleutvalgets manifest:

Gruppe nedsatt for å lage forslag til uttalelse om manifestet:
Kari Nordheim Larsen, leder, Bjørg Gausdal og Tove Bøygard.

TV-aksjonen:

Styret: Lene Løken
Representantskapet: Margit Pedersen.

Prosjektgruppe for TV-aksjonen:

Lene Løken, Margit Pedersen, Berit Bakkane, Mie Osmundsen og Kirsti Kolle Grøndahl.

Komite for å forberede 90-års jubileum 1991:

Ranveig Frøiland, leder, Britt Schultz, sekretær, Anne Lise Grande Vollan, Sylvia Brustad, Else Axelsen, Gerd Hagen Schei, Toril Lien Utvik, Ingrid Eide og Karin Torp.

Landsstyret.

Som følge av behandlingen av Organisasjonsprogrammet på Landskvinnekonferansen ble det gjort vedtak om at landsstyret skulle innkalles minst 4 ganger i året. Møtene skulle holdes så langt mulig i distriktene og planlegges i samarbeid med fylkeskvinnoutvalgene.

Landsstyret har hatt følgende møter:

26. januar 1989 på Sara Hotell, Oslo.

Disse sakene ble behandlet:

1. Landskvinnekonferansen
 - a) Organisasjonskomiteens innstilling
Innstilling v/Ranveig Frøiland
 - b) Gjennomføringsplan for Landskvinnekonferansen
 - c) Forslag til dirigenter, sekretærer, komiteer og gruppeinndeling
 - d) Innstilling til Miljøprogrammet, og forslag som er innkommet til programmet
 - e) Innstilling til organisasjonsprogrammet
 - f) Behandling av innsendte forslag

- g) For sent innkomne forslag
- h) Regnskap for Thina Thorleifsens Studiefond 1988 og 1989
- 2. TV-innsamlingen 1989 - Kvinnebevegelsens opplegg
- 3. Partiets organisasjon
- 4. Innledning v/Thorbjørn Jagland
- Eventuelt

20. - 21. mai 1989 i Brumunddal.

Disse saker ble behandlet:

- 1. Åpning
- 2. Kvinnebevegelsens oppgaver og videre strategi framover
Hovedinnledning v/Åshild Hauan
 - * Etter Landskvinnekonferansen og Landsmøtet
 - * Oppfølging av organisasjonsplanen
 - Prøvefylker
 - Landsstyrets oppgaver - møteplan
 - * Kvinnevalgkampen
 - Miljøaksjonen
 - * Neste Landskvinnekonferanse
- 3. Hedmark i fokus
- Fylkeskvinneneutvalget presenterer aktuelle saker
- 4. Hva skjer på Arbeidsmarkedet - kan kvinnene føle seg trygge?
Innledning v/kommunalminister Kjell Borgen
- 5. Barnehager - nye modeller
Idee fra en arbeidsgruppe
Innledning v/Kari Nordheim Larsen
- 6. TV-aksjonen -89
Orientering v/Berit Bakkane
- 7. Åpen post
- 8. Eventuelt

I forbindelse med møtet ble det holdt stands-aksjon i Hamar på lørdag og i Brumunddal på søndag, hvor kvinnebevegelsens brosjyre "Lev livet miljøvennlig" ble presentert.

Lørdag kveld var det hyggelig sammenkomst, hvor representanter fra kvinnebevegelsen i Hedmark deltok.

13. august 1989 i Drammen.

Disse saker ble behandlet:

- 1. Åpning
- 2. Sakslista for Landskvinnekonferansen
- 3. TV-aksjonen - situasjonsrapport
- 4. Statsbudsjettet 1990 - likestillingsprioriteringer
- 5. Buskerud i fokus
- Fylkeskvinneneutvalget presenterer aktuelle saker
- 6. Valgkampen: 28 dager før valget
Innledning v/Thorbjørn Jagland
- 7. Politisk uttalelse
- 8. Avslutning

I forbindelse med møtet ble det arrangert miljøaksjon - "Ut på by'n". Deltakerne ble kjørt med buss til Gullskogen gård, hvor arrangementet ble holdt.

Om kvelden var det hyggelig sammenkomst, arrangert av kvinneutvalget i Buskerud.

3. - 4. februar 1990 i Stavanger.

Disse saker ble behandlet:

1. Åpning v/Åshild Hauan.
2. Nye utfordringer i familie- og likestillingspolitikken v/Gro Balas.
3. Kvinner og Helse. Orientering av programkomiteens leder Tine Øverlier.
4. EF - hva vil Arbeiderpartiet. Orientering av utredningssekretær Siri Bjerke.
5. Studiarbeidet - et tilbud og verktøy i organisasjonsarbeidet. Innledning av Studierådets leder, Inger Lise Husøy.
6. Gruppearbeid - rollespill - metodetrening.
7. Kvinneutvalget i Rogaland i fokus.
7. Avslutning.

Om kvelden var det hyggelig sammenkomst, arrangert av kvinneutvalget i Rogaland.

Kvinnebevegelsens organisasjon.

Organisasjonsarbeidet i kvinnebevegelsen i 1989 har vært preget av to hovedsaker; skoleringsarbeidet og forberedelsene til TV-aksjonen høsten -89.

Det er fortsatt stor interesse for Kvinner Kan-kurset i den formen det har i dag. I tillegg får vi mange henvendelser om at det er behov for en videreutvikling av kurset.

Partiet har i 1989 opprettet et sentralt medlemsregister. Av oversikten framgår det at 38,1 % av partiets medlemmer er kvinner (Oslo ikke medregnet, da de enda ikke har registrert kjønn for sine medlemmer). Det blir en utfordring for kvinnebevegelsen å øke andelen. Målsettingen bør være 50 %.

Ved årsskiftet 88/89 hadde kvinnebevegelsen 42 kvinneutvalg i kommuner og regioner, 138 kvinnelag, 148 kvinnegrupper og 466 kontakter. På grunn av omleggingen til nytt datasystem, var det ikke mulig ved årsskiftet 89/90 å få oversikt over antall lag og grupper.

Landsdelskvinnekonferanser.

De fire landsdelene Nord-Norge, Midt-Norge, Vestlands- og Østlandsfylkene holder vanligvis en konferanse hvert år. Her

diskuterer kvinnesaker som er aktuelle for hver landsdel. Konferansene arrangeres av fylkeskvinneutvalgene etter tur.

"Organisasjonen vår".

Organisasjonsgruppa som var i gang før Landskvinnekonferansen 1989 utarbeidet på bakgrunn av debattopplegget "Organisasjonen vår i søkelyset" et forslag til organisasjonsmodell for kvinnebevegelsen. Saken ble behandlet på Landskvinnekonferansen, og organisasjonskomiteen fikk i hovedsak tilslutning til sitt forslag.

Av gruppas mandat framgikk at den spesielt skulle legge vekt på å skape større aktivitet i kvinnebevegelsen lokalt. Organisasjonsgruppa mente at et organisasjonsledd i kommunene ville styrke kvinnebevegelsen lokalt, og samtidig sikre at kvinnesakene ble bedre ivaretatt i partilagene.

Landskvinnekonferansen gikk inn for å opprette 3 prøvefylker, av forskjellig geografisk karakter, hvor det i løpet av en prøveperiode på 4 år skulle opprettes kvinnevalg i alle kommuner. Kvinnesekretariatet ble forpliktet til å delta med økonomiske midler for å få arbeidet i gang.

På lagsplan var det enighet om at virksomheten skulle organiseres etter lokale behov.

Det ble videre åpnet for å holde årsmøter i fylkeskvinneutvalgene annet hvert år, med mulighet for å holde temakonferanser i mellomåret. Det ble også bestemt å holde Landskvinnekonferansen et halvt år før landsmøtene, for å unngå at partiets og kvinnebevegelsens saker er ute til behandling i organisasjonen samtidig.

Kvinnesekretariatet besto inntil Landskvinnekonferansen -89 av 8 representanter og 5 varamedlemmer, deriblant mange distriktsrepresentanter. Landsstyret møttes 2 ganger i året.

For å gi fylkeskvinneutvalgene større innflytelse på utformingen av politiske saker, og for å knytte bedre kontakt med distriktene, ble det vedtatt å innkalle landsstyret 4 ganger i året, og møtene skulle så langt mulig holdes i distriktene. Det ble videre bestemt at Kvinnesekretariatet skulle bestå av 8 medlemmer pluss en representant fra partiet.

Organisasjonsprogrammet har også med et avsnitt om kvinnebevegelsens økonomi, og om samarbeidslinjene til jentene i fagbevegelsen, AUF og Framfylkingen.

Det ble ikke gjort vedtektsendringer i denne omgang. Når prøveperioden er over, skal det gjøres en oppsummering av erfaringene, som vil danne grunnlag for videre beslutninger.

Prøvefylkeordningen.

En forutsetning for gjennomføringen av prøvefylkeordningen var at Kvinnesekretariatet forpliktet seg til å gå inn med økonomiske midler.

Kvinnesekretariatet hadde, som forutsetning for å kunne gi økonomisk støtte til prøvefylkene, at de midlene som tidligere var kanalisert til fylkene gjennom korttidssekretærordningen, ble omdisponert til prøvefylkene.

Hordaland, Nord-Trøndelag og Finnmark ble av Kvinnesekretariatet og landsstyret valgt til å være prøvefylker. Det ble tatt geografiske og distriktmessige hensyn ved utvelgelsen. Prøvefylkene ble pålagt å planlegge gjennomføringen i sine distrikter, og det skulle settes opp mål for hvert år.

Utvelgelsen og planleggingen tok lengre tid en beregnet, og det var derfor ingen som kom i gang med det praktiske arbeidet før mot slutten av 1989.

Det ble derfor ikke overført midler for 1989.

For 1990 er det vedtatt å bevilge kr. 50.000 til hvert av prøvefylkene. Fylkeskvinneutvalgene i Akershus, Vest-Agder, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Troms har fått mindre bevilgninger.

Studiearbeidet.

Studierådet ble oppnevnt på nytt etter Landskvinnekonferansen 1989.

Skolering av kvinner er en av kvinnebevegelsens viktigste oppgaver. Det har også i år vært holdt en mengde Kvinner Kan-kurs i distriktene. Dette kurset er blitt et viktig bidrag til skolering av våre kvinner.

Studierådets arbeid har i hovedsak vært konsentrert om å finne fram til nye kursopplegg. Det viktigste har vært arbeidet med å finne fram til en god videreføring av Kvinner Kan. Det er mange som vil gå videre på dette emnet, og vi har stor forespørsel etter det. Studierådet arbeidet en tid med forskjellige ideer. Vi kom etter hvert fram til at vi måtte hente hjelp utenfra, og Gisela Hagemann, som har vært konsulent for oss i flere sammenhenger, ble forespurrt. Hun har presentert et opplegg for oss, som har arbeidstittelen Kvinner Kan II, og som vi har blitt enige om å satse på. Materiellet skal utarbeides av en prosjektgruppe ledet av Gisela Hagemann, og vi regner med at det vil være klart til høsten 1990.

Studierådet har videre arbeidet med et opplegg om Kvinner og økonomi. To forfattere er i gang med å skrive kurshefte.

Det har vært arbeidet lenge med et kurshefte med arbeidstittelen Kvinner Vil. Kurset var ment å være en støtte for jenter som deltar i lokalpolitikken. Imidlertid er vi blitt kjent med at en

gruppe jenter i et fylke har utarbeidet noe som svarer til det vi har tenkt oss. Vi undersøker nå om materiellet kan trykkes, og dermed overflødiggjøre vårt materiell.

Videre er det laget et helgekursopplegg for skolering av kursledere. Det lyktes ikke å skaffe finansiering for dette i 1989. Vi vil forsøke på nytt i 1990.

Etterspørselen etter forelesere til Kvinne Kan-kurs er stor. Vi har derfor laget et skoleringsopplegg som vil bli gjennomført i begynnelsen av 1990, slik at vi bedre kan være i stand til å dekke etterspørselen.

Vi har også i 1989 holdt to sentrale ukekurs med Kvinner Kan som emne.

Det første ble holdt på Sørmarka 9. - 14. april med 22 deltakere. Alle fylkene, med unntak av ett, var representert.

Det andre kurset ble holdt i Sulitjelma 21. - 26. mai, med 20 deltakere fra Sør- og Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

På disse kursene ble det presentert en del nytt materiale om kvinnebevisstgjøring, utarbeidet av Gisela Hagemann. I tillegg ble det brukt emner fra Kvinner Kan. Gisela Hagemann deltok i 3 dager på hvert av kursene.

Vi har i 1989 mottatt kr. 10.000 fra FAD, som ble brukt til helgekurs i Hordaland.

Thina-Fondet.

Thina Thorleifsens Studiefond har til formål å gi tilskott til kursvirksomhet. Det er gitt tilskott til ulike kurs og konferanser i kvinnebevegelsen.

Kontingenten er kr. 100,- pr. år, og er lik for parti- og kvinneavdelinger. Det er en viktig oppgave å øke inntektene til fondet, slik at bevilgninger kan gis til flere.

8. mars 1989 og 1990.

Tema for dagen var både i 1989 og 1990, "Internasjonal Søstersolidaritet". Det var naturlig å velge dette temaet, ved starten og ved oppfølgingen av TV-aksjonen. Det lå også godt til rette for samarbeid med de andre kvinneorganisasjonene, da de aller fleste var med i aksjonen. Det ble laget plakater, løpeseddel, paroleforslag og foredragsmanus.

Valgkampen 1989.

Valget gav 50,7 % kvinner i Arbeiderpartiets Stortingsgruppe - 32 kvinner av 63 representanter. Totalt ble det 35,8 % kvinner, en økning på 1,4 % fra forrige stortingsvalg.

"Miljø for livet" var kvinnebevegelsens program i valgkampen. I forbindelse med kvinnebevegelsens landsstyremøte 20. mai i Brumuddal ble det satt i gang en landsomfattende miljøaksjon. Fylkeskvinneutvalgene hadde ansvaret for miljøaksjoner i egne fylker, og rapportene viste at det var mange og forskjellige aksjoner som ble gjennomført. I tilknytning til miljøaksjonen laget Kvinnesekretariatet brosjyra: "Lev livet miljøvennlig" og løpeseddelen "Gjør hverdagen din miljøvennlig".

"Kvinnenes nye hverdag" var tittelen på et miniprogram som ble brukt i kvinnevalgkampen. Programmet ble presentert gjennom tre kvinnegenerasjoner på en pressekonferanse 14. august på Stortorget Gjestgivere i Oslo. Innleiderne var Gro Harlem Brundtland, Rachel Sewerinn og Karita Bekkemellom. Kvinnebevegelsens kulturgruppe stod for det kulturelle innslaget.

Det ble også utarbeidet en foredragsdisposisjon i tilknytning til programmet "Kvinnenes nye hverdag". Flere av Kvinnesekretariatets medlemmer deltok aktivt med avisinnlegg i de største avisene.

Kvinnesekretariatet støttet opp om "Kvinneaksjon for velferds-samfunnet" som ble startet av kvinner fra flere partier i Trondheim. Aksjonen rettet seg mot Fremskrittspartiets politikk for å rasere velferdsstaten.

"Aksjon for flere kvinner på Stortinget 1989" var en tverr-politisk kampanje som Arbeiderpartiets kvinnebevegelse var med på. Initiativet til kampanjen ble tatt av Likestillingsrådet og støttet økonomisk av Forbruker- og Administrasjonsdepartementet. Kampanjen rettet seg mot nominasjonsarbeidet med disse slagord: "Annenhver mann og kvinne på listene! - Kvinne på listetoppen!" Det var avsatt en kampanjeleder som hadde møter i alle fylker med representanter fra de ulike partiene og kvinneorganisasjonene.

Kvinnesekretariatet hadde avsatt kr. 10.000,- til vagkamptiltak i hvert fylkeskvinneutvalg.

Spesielle tiltak.

Programarbeidet.

Programarbeidet om kvinner og helse har vært en viktig oppgave i perioden. Programmet tar opp sammenhenger mellom barns oppvekstvilkår, organiseringen av arbeidslivet, muligheter for deltakelse i samfunnet, påvirkning av egen hverdag og trygghet for omsorg når behovet melder seg. Tine Øverlier har ledet programkomiteen og har hatt Inger Anne Ravlum som sekretær.

Statsbudsjettet.

Kvinnesekretariatet fikk utarbeidet en egen oversikt over Harlem Brundtland-regjeringens likestillingstiltak. Vigdis Magistad hadde ansvaret for denne oppgaven.

Alternative barnehagemodeller.

Kvinnesekretariatet nedsatte en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å arbeide med et opplegg for alternative barnehagemodeller som kan være supplement til ordinære barnehager. Gruppen har bestått av Kari Nordheim Larsen, Aase Morin og Kari Rolstad.

I forbindelse med arbeidet var gruppe på studietur i Danmark og Sverige, og med dette som utgangspunkt og inspirasjon ble det utarbeidet et debattopplegg som ble sendt fylkeskvinneutvalgene. De fleste kvinneutvalg har behandlet opplegget. Med dette er det kommet klare signaler om at det må legges til rette for mange forskjellige barneomsorgstilbud.

Handlingsplan for en bedre barndom.

Handlingsplanen som har tittelen "Barn er verd sin vekt i gull" ble utarbeidet av Kvinnesekretariatet og lagt fram til behandling i Landsstyret 3. - 4. februar 1990. Planen legger opp til en full utbygging av et helhetlig omsorgs- og tilsynstilbud til alle barn fra 0 - 10 år. Hele planen er innarbeidet i programforslaget om kvinner og helse.

Tverrpolitiske kvinneaksjoner.

Kvinnesekretariatet har vært med i aksjoner sammen med Høyrekvinnene, Senterkvinnene, Kristelig Folkepartis kvinner og SV's kvinnepolitiske utvalg hvor vi har stilt krav om:

"Tiltak for aleneforeldre" og
 "Prioritering av kvinnene i lønnsoppgjøret".

Andre saker.

Kvinnesekretariatet har videre arbeidet med disse sakene:

- Harlem Brundtland-regjeringens langtidsprogram
- Utarbeidet argumentsamling om Trygdemeldingen
- Høringsuttalelse om Mannsrolleutvalgets Manifest
- Høringsuttalelse om departementenes handlingsplan for likestilling - endringer i Arbeidsmiljølovens paragraf 46
- Uttalelse om kvinner i Peru
- Forslag sammen med AUF til Stortingsgruppa om utbygging av ulike barneomsorgstilbud

Internasjonalt arbeid.

Internasjonalt utvalg ble reoppnevnt etter Landskvinnekonferansen.

Den internasjonale aktiviteten i lag og grupper har i stor grad vært konsentrert om TV-aksjonen.

Internasjonalt utvalg har også vært konsentrert om arbeidet i TV-aksjonen. I tillegg har to saker stått på dagsorden: Det gjelder arbeidet i Socialist International Women og EF's likestillingspolitikk/Kvinneaspektet ved vår EF-politikk. Den siste saken vil være meget aktuell i tiden som kommer, og internasjonalt utvalg vil følge opp diskusjonen.

Sosialistkvinneinternasjonen (SIW).

SIW holdt sin kongress 17. - 18. juni i Stockholm. Kongressen ble arrangert under parolen: "Den framtida vi ønsker er mulig!" Hovedtemaene var "Arbeid for enhver pris?", "Barns rettigheter", og "Kvinner rettigheter til helseservice, inkludert abort". Spesiell gjest var Albertina Sisulu fra ANC. Representanter fra Kvinnesekretariatet var Grete Berget, Gro Balas og Britt Schultz. I tillegg var en gruppe med som observatører.

"Forebyggende arbeid for seksuell utnyttelse av barn" var tema på SIW's byråmøte 22. november i Geneve. Helen Bøsterud holdt innledning og representerte Kvinnesekretariatet.

Leder for SIW er Anita Gradin, Sverige.

Kvinnesekretariatet betaler en kontingent på kr. 5.000,- pr. år til SIW's Gabriele Proft Fond. Fondet yter reisestøtte til deltakerne som skal delta på SIW's møter, og som ikke får dekket sine utgifter på annen måte.

Nordisk samarbeid.

Sosialdemokratiske kvinner i Norden/SKN har 1 styrekonferanse i året. De nordiske kvinnesekretærene har faste møter, som blant annet planlegger styrekonferanser og nordisk studieuke.

Følgende møter har vært holdt i løpet av 1989:

Sekretærmøter	Finland 31. mars
	Danmark 11. august
	Åland 13. oktober.

Styrekonferanse Oslo 25. - 26. november.

Hovedtemaer var: "Mannsrolledebatten - hvordan møte den?", "Det europeiske fellesmarkedet - sett i kvinneperspektiv" og "Samarbeid med kvinneorganisasjoner i øst-europa", Nordisk Råd og det sosialdemokratiske kvinnesamarbeidet, arbeidet i Sosialistkvinneinternasjonen. Det ble også gitt en uttalelse om situasjonen i El Salvador.

Ordførervervet for SKN deles på de enkelte land. I 1989 var Inge Søggaard fra Danmark ordfører.

Samarbeidet mellom de sosialdemokratiske kvinnene består i dag av: Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island, Åland og Færøyene. Det er lagt opp til samarbeid med jenter fra ungdomsorganisasjonene gjennom deltakelse på styrekonferansene og

studieuka. Videre er SKN representert på SAMAK's (den nordiske samarbeidskomite) møter.

Nordisk studieuke.

Den nordiske studieuka 1989 ble holdt i Helsingør i Danmark 6. - 11. august. Hovedtema var: "Kvinner i politikken" og tok utgangspunkt i Drude Dahlerups bok "Vi har ventet lenge nok". Studieuka ble arrangert etter en arbeidsmetode kalt "Fremtidsverkstedet". Det deltok 7 representanter fra Norge, fordelt med 2 fra LO, 2 fra AUF og 3 fra kvinnebevegelsen.

Disse deltok: Lene Syvertsen, Tonje Sørensen, Aase Morin, Wenche Paulsrud, Britt Solheim, Sofie Solli og Margit Pedersen.

TV-aksjonen.

Kvinneorganisasjonene ble etter 2. gangs søknad tildelt TV-innsamlingen 1989. 36 norske kvinneorganisasjoner sto bak fra starten. Etterhvert sluttet flere grupper seg til, og på innsamlingsdagen sto alle norske kvinneorganisasjoner bak aksjonen. De innsamlede midlene skulle gå til kvinner i den 3. verden.

Det lyktes oss å skaffe finansiering for en heltidsengasjert sekretær i 1989, for å forberede TV-aksjonen i vår egen organisasjon. Dette var en sterkt medvirkende årsak til at vi klarte å få til et godt engasjement blant våre kvinner. Gjennom hele aksjonen har det vært en viktig oppgave å informere våre medlemmer om situasjonen for kvinner i den 3. verden. Vi laget en del informasjonsmaterieell selv, og benyttet oss ellers av ting som var laget av andre.

Det ble holdt 4 regionale kurs for våre medlemmer, hvor kvinners situasjon i den 3. verden var tema.

Gjennom hele aksjonen samarbeidet vi nært med LO's internasjonale avdeling, som er operatør for hoveddelen av våre prosjekter. Det vil også være et nært samarbeid under oppfølgingen. Norsk Folkehjelp er operatør for en mindre del.

Aksjonen innbrakte vel 88 mill. kroner.

Vi hadde søknader inne for ca 17 mill. kroner, og var en av de største søkerorganisasjonene. I alt er vi tildelt prosjekter for ca 5,8 mill. kroner i Latin-Amerika og Asia. I tillegg håper vi å komme med i en forestående tildelingsrunde med et prosjekt i Afrika.

Berit Bakkane deltok på en reise til Thailand og Malaysia og Lene Løken reiste til Zimbabwe. Begge reisene ble gjennomført sammen med prosjektmedarbeidere i LO's internasjonale avdeling og våre prosjekter ble besøkt.

Til Landskvinnekonferansen i januar inviterte vi en representant for vårt prosjekt på Filippinene. Hun fulgte forhandlingene på konferansen og besøkte forskjellige organisasjoner i Oslo.

En viktig forutsetning for å få til et godt solidaritetsarbeid er å skape nær kontakt og forståelse mellom kvinnene i Norge og kvinnene i prosjektlandene. Vi satset derfor på å invitere representanter fra 2 av våre prosjekter til Norge; Miriro Pswarai fra Zimbabwe og Febe Elizabeth Velasquez fra El Salvador. De reiste rundt i landet sammen med sekretæren for aksjonen. Alle fylker ble besøkt, og det var stor interesse for besøkene både blant medlemmene og i pressen.

Vi hadde en representant i styret for TV-aksjonen i tillegg til en representant i representantskapet.

Etter statuttene skal midlene brukes over en periode på 3 - 5 år. Det er etablert et styre for oppfølging av aksjonen. Der er vi representert med 1. varamedlem, som møter fast i styret.

Kvinneorganisasjonene har i tillegg opprettet et informasjonssenter for internasjonale kvinnespørsmål. Det er opprettet en avtale med NORAD om midler til driften av senteret.

For oppfølgingen i vår egen organisasjon har vi opprettet en prosjektgruppe med representanter for kvinnebevegelsen og AIS.

Febe-Fondet.

Febe Elizabeth Velasquez fra El Salvador, som besøkte Norge i forbindelse med TV-aksjonen, ble drept i et terrorattentat like etter at hun kom tilbake til El Salvador.

DNA's kvinnebevegelse har opprettet "Solidaritetsfondet Febe Elizabeth Velasquez". Midlene skal gå til oppgaver Febe var spesielt var opptatt av: Barns hverdag og framtid, kontakt og samarbeid mellom salvadoranske og norske kvinner.

Rachel Grepp Heimen.

Rachel Grepp Heimens styre som ble valgt på Landskvinnekonferansen i 1989, består av:

Aase Morin, leder
Berit Brørby Larsen, nestleder
Britt Schultz
Helga Syrrist

Varamedlemmer:

Randi Ihlen
Mary Johansen
Anne Odenmark
Lucie Paus Falck

I tillegg velger Oslo Kommune 1 medlem, de ansatte 1 medlem og beboerne 1 medlem.

Rachel Grepp Heimen som ble reist i 1967 eies av Arbeiderpartiets kvinnebevegelse. Driftsutgiftene betales av Oslo Kommune. Heimen gir tilbud til vanskeligstilte gravide og enslige forsørgere som trenger hjelp og trening. Det er plass til 22 mødre pluss barn, d.v.s. 44 personer. I 1989 var beleggsprosenten på 73. Virksomheten har i dag 10 1/2 stilling. Daglig leder er Turid Dankertsen.

Det er all grunn til å tro at behovet for mødrehjems plasser fortsatt er stort. Det er viktig at Rachel Grepp Heimen hele tiden tilpasser sitt tilbud etter de behovene som brukergruppa har. Det arbeides i dag med å finne fram til differensierte tilbud, slik som bedre tilbud til barselkvinner og å utvikle arbeidet med ettervern. Videre vil det drives mer informasjonsarbeid og kartlegging av behovene.

Rachel Grepps Gavefond får støtte i form av tilskott og gaver fra kvinnebevegelsen og andre deler av arbeiderbevegelsen.

ARBEIDERNES UNGDOMSFYLKING

Det som skiller en god organisasjon fra en dårlig, er evnen til å stille kritiske spørsmål til seg sjøl når den er i vekst og har suksess.

AUF satte i 1989 ny medlemsrekord i nyere tid, med 23 099 medlemmer. Med det leder vi suverent i kampen om tittelen "Norges største politiske ungdomsorganisasjon". Aktiviteten er stor på mange områder, noe som ikke minst kom til syne i valgkampen høsten 1989.

Ansatt ungdomssekretær i alle fylker er selve grunnlaget for en stabil vekst og utvikling over hele landet.

Men til tross for suksess. AUF makter pr. i dag ikke å sette dagsorden blant ungdom og være en virkelig opinionspåvirker. Det dårlige skolevalgresultatet høsten 1989 (19,8 prosent) sier sitt om manglende gjennomslag. Der vi "tok" Fremskrittspartiet og Høyre i debattene var det SV som økte sin oppslutning.

Meningsmålinger foretatt i perioden viser også en jevnt lavere oppslutning om Arbeiderpartiet i ungdomsgruppen enn i resten av befolkningen. Dette sier selvfølgelig litt om at Arbeiderpartiet ikke oppleves som "ungt og spenstig" nok, men det forteller også at AUF ikke gjør jobben sin på en tilfredsstillende måte.

Dette har sentralstyret i AUF tatt konsekvensen av og satt i gang en omfattende organisasjonsutvikling. Det startet på toppen med sentralstyret og det sentrale kontoret, deretter ungdomssekretærkorpset og fylkeslaga. Etter hvert skal prosessen nå helt ut i lokallaga. Utgangspunktet er at ingenting er "hellig". Alt kan endres hvis vi finner ut at det vil være til det bedre. Organisasjonsutvikling er utvikling av mennesker. Heretter skal enkeltmennesket i AUF settes i fokus, noe som betyr store forandringer i organisasjonskultur og tenkemåte.

Landsmøtet i 1990 er ett skritt på veien mot "nye" AUF. Her skal delegatene gjennom gruppearbeid finne fram til visjon (overordnet politisk målsetting) og virksomhetside (arbeidsform) for organisasjonen. Vedtakene skal danne utgangspunkt for alt arbeid i AUF.

AUF har tatt mål av seg til å fungere som miljøpolitiske pådrivere. Både innad i eget parti og utad. Hittil kan vi vise til flest resultater i det interne arbeidet.

AUF fikk gjennomslag for sentrale miljøkrav på Arbeiderpartiets landsmøte, både i forhold til målsettinger og konkrete miljøtiltak. Disse målsettingene ble fulgt i de meldinger som Arbeiderparti-regjeringen la fram om miljø og delvis i budsjettet.

Men til tross for at Arbeiderpartiet har kommet seg "på miljøsporet" er det fortsatt en bit igjen. AUF er oppmerksomme på det og har kritisert partiet for dårlig miljøpolitikk lokalt, manglende prioritering av kollektivtrafikk og dårlig energipolitikk.

På bakgrunn av tøværet i øst/vestforholdet har vi krevd kutt i forsvarsbevilgningene og mer penger til miljøforsvar.

AUF har lagt stor vekt på nødvendigheten av forpliktende internasjonalt samarbeid om miljø og har ikke minst kritisert Senterpartiet for manglende vilje til overnasjonale løsninger på miljøsektoren.

Miljø var en av AUFs hovedsaker i valgkampen. Behovet for fellesskapsløsninger i miljøpolitikken ble satt i fokus. De borgerlige partiene lovte en snuoperasjon i miljøpolitikken dersom de vant valget. AUF har ikke latt dem glemme den lovnaden. Det er blant annet utarbeidet en rapport som viser de borgerliges løfter i valgkampen kontra det de har utrettet. Rapporten bærer navnet: "Fra snuoperasjon til stabilt sideleie".

Det settes stadig nye etterkrigsrekorder i arbeidsledighet. AUF har fremmet krav om en mer aktiv arbeidsmarkedspolitikk og kommet med forslag til hvordan flere arbeidsplasser kan skapes. Dette er en linje som er fulgt både i forhold til Arbeiderpartiet i posisjon og opposisjon. Den sittende regjering har også fått kritikk for nedkutting av arbeidsmarkedstiltak og manglende handlekraft mot ledigheten. AUF har blant annet oppfordret LO (Landsorganisasjonen) til politisk streik mot regjeringens politikk på området.

En av AUFs hovedsaker i perioden har vært en mer rettferdig fordeling av godene og fornying av offentlig sektor. Arbeidet med en bedre fordeling generasjonene imellom når det gjelder studiefinansiering og bolig er videreført.

Mest oppmerksomhet fikk imidlertid planen om full barnehagedekning innen 1994. Det vil kreve store økonomiske uttellingener men også vilje til å tenke nytt og utradisjonelt. Strenge krav til bemanning og bygninger må ikke sende kravet om full barnehagedekning inn i neste århundre. Førskolelærerne var mildt sagt lite begeistret for AUFs forslag.

Innvandringspolitikken er et felt hvor AUF har vært svært kritiske til Arbeiderpartiets politikk. Vi har særlig tatt opp situasjonen til barn og unge som sendes ut av landet til en utrygg tilværelse fordi de ikke oppfyller kravene til asyl.

AUF har blant annet krevd at ingen umyndige asylsøkere sendes ut av Norge når de ikke har familie her. Regelen om at asyl skal søkes i det første landet asylsøkerne kommer til må heller ikke praktiseres så stivbeint. Flere aksjoner mot rasisme er gjennomført både lokalt og sentralt.

AUF har siden landsmøtet i 1989 gjennomført solidaritetsaksjoner til inntekt for Nicaragua, Namibia og Øst-Europa. Miljøtrusselen har for alvor satt behovet for internasjonalt samarbeid og nord-sør spørsmål på dagsorden igjen.

Omveltningene i Øst-Europa har naturlig nok gitt fart til Europa-debatten i AUF. Vi har støttet Arbeiderpartiets linje i forhold til EØS-forhandlingene, men også etterlyst en bredere debatt i

partiet om Europa. Det er presentert en krav/ønske-liste i forhold til EØS-forhandlingene.

Landsmøtet i 1989.

AUFs 41. landsmøte ble avviklet i samfunnssalen i Oslo, 16. - 19. februar 1989. Det møtte 350 representanter fra fylkeslagene sammen med landsstyret, sentralstyret, kontoret og gjester fra inn- og utland.

Landsmøtet behandlet og vedtok likestillingsprogram og boligpolitisk program for AUF.

Det ble valgt nytt sentralstyre med følgende sammensetning:

Turid Birkeland, leder
Geir Axelsen, nestleder
Sigve Brekke, sekretær
Heidi Nordtømme
Bjørne Grimsrud
Ane Teigland
Per Skau
Karita Bekkemellem
Hilde C. Johansen
Frode Berge
Tove Bøygard
Gro Teisnes
Frode Jahren
Geir Hafredal

PRAKSIS

PRAKSIS har fortsatt den redaksjonelle profilen som ble påbegynt ved slutten av 1988 og har i perioden utkommet med 17 nummer, hvorav fem dobbeltnummer. Sideantallet er i perioden økt fra et snitt på 20 i 1988 til 48 i 1990.

PRAKSIS gis ut i samarbeid med fagbevegelsen og går til en rekke yngre medlemmer i forbundene. Opplaget er omtrent som i forrige periode, ca. 46 000. Det skyldes først og fremst økningen i medlemmer og dermed abonnenter i AUF, siden PRAKSIS i perioden også mistet nesten 4 000 kollektive abonnenter i Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Økonomien er i dag tilfredsstillende. Den siste delen av underskuddet som ved inngangen av 1988 var på 480 000 kroner vil være en saga blott dette året.

Ungdomsmagasinet har i perioden anskaffet seg det mest moderne tekniske utstyret som finnes på markedet i dag (desktop). Det er allerede nedbetalt og gir PRAKSIS større utformingsmessige muligheter samtidig som kostnadene reduseres.

Tendensen i PRAKSIS utvikling har vært en nedtoning av internt stoff til fordel for fokusering på stoff av allmenn interesse.

Dette var også en av årsakene til at "AUF-nytt" ble startet høsten 1989, et månedlig 8 - 16 siders blad som skal dekke behovet for intern informasjon i AUF. Bladet har i dag et opplag på ca. 1 000 eksemplarer. Det samme har "2plussTo" som sendes AUFs skolekontakter fire ganger i året.

Utøya - stadig bedre.

1 050 deltakere innom sommerleieren i 1990!

I løpet av få år er antallet deltakere på AUFs årlige sommerleir på Utøya fordoblet. At det satses på leirene forteller programmet fra årets leir om. Både Gro Harlem Brundtland, Thorbjørn Berntsen, "Tre små kinesere", "C C Cowboys" og Kine Hellebust/Anders Rogg avla øya et besøk. Årets sommerleir kunne i tillegg by på egen kulturmønstring i forkant. Avisene følger opp. Sommerleiren er det tiltaket som gir AUF mest PR, landsmøtet inkludert.

Betenkelig er det imidlertid at samtidig som antallet deltakere på sommerleiren øker, var oppslutningen om årets pinseleir lavere enn foregående år.

Utøya er i 1990 skilt ut som eget A/S, og det arbeides aktivt for en overgang til helårsdrift.

Siden forrige landsmøte er det investert for 1,9 millioner kroner på øya. Pengene er i hovedsak brukt til en oppussing av kafebygningen, hovedhuset, skolestua og båten "kong Ring" - og er skaffet til veie via "Utøyavenner", bevilgninger fra AUF-lag, partilag, fagforbund, fagforeninger og ikke minst LO. Satsingen har gitt seg utslag i en betydelig aktivitetsøkning. I 1989 økte det samlede aktivitetsnivået med 40 prosent - sammenlignet med året før.

ARBEIDERBLADET A/S

Selskapets virksomhet.

Hovedoppgaven i 1989 var å snu et underskudd på 13,5 millioner kr. fra 1988 til balanse i 1989. Oppgaven ble ikke mindre da annonseinntektene ble redusert med 11 millioner kroner fra 1988 til 1989. Dette viser at den generelle innstrammingspolitikk som preget 1988 også fortsatte i 1989. Innstrammingspolitikken gir et direkte utslag på dagspressens arbeidsvilkår. Dagspressen rammes både av synkende annonsevolum som redusert kjøpekraft og lavere omsetning av varer og tjenester og av gryende svikt i etterspørselen etter aviser.

Den økende arbeidsledigheten er et stort problem. Problemet er størst for de som rammes av ledigheten og for samfunnet som ikke synes å være i stand til å gjøre seg nytte av de arbeidsvillige hoder og hender. Også for Arbeiderbladet er arbeidsledigheten et problem, fordi det meste av avisens inntektsvekst fram til 1987 skyldes økningen i annonseringen av ledige stillinger. Fra toppåret 1987, da annonseinntektene var på 72,6 millioner kroner, til 1989, er det et fall i annonseinntekter på 17,9 millioner kroner. Det alt vesentlige av dette er bortfall av annonser for ledige stillinger.

Hovedoppgavens annen del var å utgi en fullverdig nyhetsavis, som kunne beholde og helst befeste sin stilling på markedet, tross reduksjonene i eget ressursforbruk og fortsatt sterkt press fra gamle og nye konkurrenter i medieverdenen. Arbeiderbladet har klart å hevde seg meget godt i mediebildet i 1989. I enkelte saker har avisens medarbeidere gjort fremragende innsats som har vakt stor oppmerksomhet og anerkjennelse både blant kolleger og hos folk flest.

Opplaget.

Avisens opplagsmessige utvikling er bekymringsfull. Det er ikke først og fremst den moderate tilbakegangen på 1 308 til 55 707, som kan forklare med redusert forbruk i markedsføring. Det som bekymrer mest er at avisen over en årekke - dermed også i de tidligere gode år - har stagnert sin opplagsutvikling og tapt markedsandeler til konkurrentene på sitt primære marked, som er Oslo-området. Vekst i opplaget i Oslo-området er det beste grunnlag for vekst i annonsemengden.

Løssalget hadde framgang i 1989 etter flere års tilbakegang og representerer dermed brudd med en negativ trend. Veksten i løssalget skyldes systematisk arbeid med distribusjon og eksponering på utsalgstedene og avisens forsterkede plass i nyhetsbildet.

Teknisk utvikling.

Arbeiderbladet realiserte ved slutten av 1989 et teknisk investeringsprogram som var forberedt i lengre tid. Dette medfører

at det bl.a ble funnet en løsning på forbindelsen mellom vårt lukkede ATEX-system - som brukes til redaksjonell tekst og annonseproduksjon - og nye åpne systemer for layoutarbeid og sideombrekning på standard arbeidsstasjoner. Det er anskaffet nødvendige arbeidsstasjoner og tilhørende laserprinter og Scanner for bilder og logo.

Det er inngått avtale mellom avisen og Arbeiderbladets Grafiske klubb og HK-klubben om direkte innskriving av rubrikkannonser. Dette avskaffer et tidligere dobbeltarbeid som en avis med Arbeiderbladets økonomi og avhengighet av statlig støtte må få slutt på.

I samarbeid med Norsk Arbeiderpresse A/S ble det utredet den framtidige trykking og distribusjon av Arbeiderbladet. Dette resulterte i at Arbeiderbladet fra 1.11.90 overfører sin trykking og pakking til leiebasis hos Aftenposten A/S. Avisen vil fra samme dato ha en relansering som "tabloidavis", noe som vil bedre vår konkurransesituasjon både på annonsemarkedet og løssalget.

A-pressen avviklet sin datasentral på Hamar, og den enkelte avis fikk desentraliserte løsninger. Arbeiderbladet har tatt i bruk regnskapssystemet og abonnementsystemet, og vi forbereder innføringen av lønns- og personalsystem samt et annonsefaktureringsystem. Videre er det anskaffet utstyr for et elektronisk dataarkiv for bruk i redaksjonen.

Selskapets eiere, styre og ledelse.

Arbeiderbladets aksjekapital er på kr. 3 455 000 fordelt på 3 454 aksjer som Det norske Arbeiderparti eier og en aksje som Landsorganisasjonen i Norge eier.

Styrets aksjonærvalgte medlemmer er: Thorbjørn Jagland (leder), Ole Knapp (nestleder), Rune Bjerke, Per Brunvand, Alf Hildrum og Jon Ivar Nålsund. Deres vararepresentanter er Esther Kostøl og Tone Tangstrøm.

Styremedlemmer valgt av de ansatte er: Irene Hartung, Øyvind Johnsen og Sverre O. Rekkedal. Deres vararepresentanter er: Bjørn Lundby, Tor-Eirik Røberg-Larsen og Willy Sjølie.

Per Brunvand er ansvarlig redaktør og Hans Raastad er administrerende direktør.

A-PRESSEN I 1989 OG 1990

A-pressen har i dag 36 aviser med et samlet opplag på ca. 540 000. Andelen av det samlede avisopplaget var i 1989 19,3 prosent og har vært jevnt synkende siden 1970, da det var på knapt 25 prosent.

Mange av A-pressens aviser har i en årrekke slitt med dårlig lønnsomhet. 8 aviser ble nedlagt i løpet av 80-årene og mange andre ble berget videre takket være økonomisk bistand fra Norsk Arbeiderpresse. Tilbakeslaget i norsk økonomi rammet A-pressens aviser meget sterkt, og avisene hadde i 1988 et underskudd på ca. 75 millioner kroner. Gjennom harde kostnadsreducerende tiltak er det meste av underskuddene fjernet men fortsatt har pressegrupper store økonomiske problemer.

Samtidig har konkurransen på avismarkedet blitt skjerpet, bl.a gjennom en betydelig eierkonsentrering i de borgerelige avisene.

Dette var noe av bakgrunnen da styret i Norsk Arbeiderpresse i januar 1989 la fram forslag om en konsernorganisering av pressegruppen. Formålet med omorganiseringen var å få til en mer effektivt ledet økonomisk drift av avisene og å utnytte bedre det økonomiske fellesskap som eksisterer mellom avisene. Det ble presisert fra styret og eierne at avisenes lokale redaksjonelle forankring ikke skulle påvirkes av omorganiseringen av eierskapet.

Sentralstyret og landsstyret i Arbeiderpartiet sluttet enstemmig opp om omorganiseringen. På Landsorganisasjonens kongress ble forslaget støttet av nesten samtlige delegater, og i vedtaket stilte fagbevegelsen 160 millioner kroner til disposisjon i ny egenkapital for det omorganiserte selskapet. Betingelsen fra LO-kongressen var at avisenes lokale eiere sluttet opp om omorganiseringen.

I den etterfølgende prosess har et overveldende flertall av de lokale eiere, som er lokalavdelinger tilknyttet LO-forbund eller Arbeiderpartiet, sluttet opp om omorganiseringen. Blant eierne i noen av avisene har det imidlertid vært motstand mot opplegget. Representantskapet i Troms Arbeiderparti gikk i et vedtak mot at Nordlys skulle omfattes av omorganiseringen og blokkerte med vedtaket en positiv beslutning blant eierne av Nordlys.

Dermed er forutsetningen for LO-bevilgningen på 160 millioner kr. falt bort. Styret i Norsk Arbeiderpresse arbeider nå med å løse selskapets kapitalbehov på annen måte.

Ingen aviser er nedlagt i perioden. Imidlertid besluttet styret å fusjonere Østfoldposten sammen med konkurrenten, den upolitiske Øvre Smaalene i Askim fra 1. september 1990. Avisen hadde i årevis hatt store underskudd og alternativet til fusjon ville vært nedleggelse. I den fusjonerte avisa er det presisert i formålsparagrafen at arbeiderbevegelsen skal gis en rimelig redaksjonell dekning. Norsk Arbeiderpresse eier 34 prosent i den fusjonerte avisen.

Avisenes navn, deres redaktører og disponenter pr. 1.10.90:

Avisens navn:	Utgiversted:	Redaktør:	Disponent:
Akershus Amtstidende	Drøbak	Kåre Andersen	Kåre Andersen
Akershus Arbeiderblad/ Romerikes Blad	Lillestrøm Jessheim	Terje Granerud	Øivind Taugbøl
Arbeiderbladet	Oslo	Per Brunvand	Hans Raastad
Arbeider-Avisa	Trondheim	Bjørn Stuevold	Knut Eggan
Arbeidets Rett	Røros	Hans L. Grytbakk	Arne Sund
Aura Avis	Sunnalsøra	Jan Arve Ødegård	Tor Bach
Aust-Agder Blad	Risør	Rolf Røisland	Marit Johnsen
Bergens Arbeiderblad	Bergen	Olav Terje Bergo	Olav Terje Bergo
Bygdeposten	Vikersund	Odd Flattum	Roar Holther
Dagningen	Lillehammer	Reidar Nielsen	Odd Dissen
Demokraten	Fredrikstad	Jens O. Simensen	Jens O. Simensen
Finnmark Dagblad	Hammerfest	Knut Eirik Olsen	Aksel Olsen
Finnmarken	Vadsø	Erling Arvola	Ivar Karlsen
Firdaposten	Florø	Norulv Øvrebotten	Norulv Øvrebotten
Fremover	Narvik	Roger Bergersen	Henry A. Hansen
Fremtiden	Drammen	Helge Aamotsbakken	Runar Hannevold
Glåmdalen	Kongsvinger	Sturle Lyberg	Sjur Strand
Halden Arbeiderblad	Halden	Arvid Johanson	Kjell Løvhaug
Hamar Arbeiderblad	Hamar	Magne Bjørnerud	Roger Bjurling
Hardanger Folkeblad	Odda	Øivind Madssen	Kjell Jacobsen
Helgeland Arbeiderblad	Mosjøen	Are Andersen	Olav Jensen
Moss Dagblad	Moss	Stein A. Ottesen	Stein A. Ottesen
Namdal Arbeiderblad	Namsos	Morten Nordmeland	Arne Varem
Nordlands Framtid	Bodø	Thor Woje	Kurt Borgen
Nordlys	Tromsø	Ivan Kristoffersen	Otto K. Thoresen
Opdalingen	Sunnalsøra	Ove Karlsvik	Tor Bach
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Leif Sveen	Asmund Opperud
Rana Blad	Mo	Svein Meyer Svendsen	Ole I. Lindseth
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Jørund Ruud	Pål Spillum
Rogalands Avis	Stavanger	Engv. Pahr-Iversen	Svein E. Haugland
Romerikes Blad	Jessheim	Terje Granerud	Øivind Taugbøl
Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Svein R. Hansen	Kjell Sønsteby
Sogn Dagblad	Høyanger	Norvald Stedje	Jarle Øren
Stjørdalens Blad	Stjørdal	Bjarne Salberg	Tor Saur
Telemark Arbeiderblad	Skien	Jørund Ruud	Pål Spillum
Tidens Krav	Kristiansund	Jan-Erik Larsen	Rolf G. Nergaard

A-pressens Oslo-redaksjon A/S (APOR).

I forbindelse med omorganiseringen av den forretningsmessige virksomheten er Arbeiderpressens Samvirke avviklet. Virksomheten i A-pressens Oslo-redaksjon videreføres gjennom et eget aksjeselskap som eies av A-pressens aviser.

Styret:

Styreleder	: Leif Sveen
Nestleder	: Roger Bergersen
Styremedlem	: Hans Raastad
Styremedlem	: Terje Granerud
Styremedlem	: Jens Olav Simensen
Ansattes repr.	: Ernst Rolf
Ansattes repr.	: Kirsten Osmo Eriksen
Daglig leder	: Sjefredaktør Arvid Jacobsen

Norsk Arbeiderpresse A/S.

Etter omorganiseringen av A-pressen eier Norsk Arbeiderpresse mer enn 90 prosent av aksjene i 31 av avisselskapene, og har mindre eierinteresser i fire aviser (Arbeiderbladet eies av Arbeiderpartiet). Konsernselskapets samlede omsetning er ca. 1,2 milliarder kroner.

Styret:

Styreleder	: Svein-Erik Oxholm
Nestleder	: John Stene
Styremedlem	: Svein Haugsvold
Styremedlem	: Thorbjørn Jagland
Styremedlem	: Alf Hildrum
Styremedlem	: Anfinn Johansen
Ansattes repr.	: Bjørn E. Berntsen
Ansattes repr.	: Britt Tørnquist
Ansattes repr.	: Jorunn Henriksen
Daglig leder	: Administrerende direktør Alf Hildrum

Arbeiderpressens Tarifforening ivaretar A-pressens arbeidsgiveroppgaver. Daglig leder er disponert John Ravnaas.

ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV OG BIBLIOTEK

Beretning for året 1989.

Året 1989 var arkivets 80. driftsår. Arbeidet i 1989 var preget av den store tilbakegangen av nytt arkivmateriale, forberedelsen og overgangen til edb og en omfattende historiefaglig virksomhet. Året var dermed mindre preget av det tradisjonelle arkiverings- og registreringsarbeidet, men av nye utfordringer og oppgaver.

Innkjøp og gaver.

Ved siden av den vanlige tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser som regelmessig leverer materiale, har arkivet i 1989 mottatt store overføringer av trykt og utrykt stoff fra organisasjoner og enkeltpersoner. Allerede etter tre måneder hadde arkivet mottatt mer materiale enn i hele 1988. Av større arkiver vi har mottatt kan nevnes Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Trygve Bratteli, Det norske Arbeiderparti, Nei til Atomvåpen, Pax forlag, Norsk Kommuneforbund, Oslo avd., A-pressen, Norsk Bonde- og Småbrukarlags kvinneutvalg, Teatersentralen, DNA.s stortingsgruppe, Sissel Rønbeck, Handel og Kontor i Norge og Oslo Sosialistiske Opplysningsforbund.

På biblioteksiden ble det lagt særlig vekt på å skaffe organisasjonspublikasjoner og å supplere samlingen med utrykte hovedoppgaver innen fagene historie, sosiologi og statsvitenskap. For å øke bibliotekets standard som forskningsbibliotek på høyt nivå, er flere internasjonale tidsskrifter blitt anskaffet.

Det ble kjøpt inn 642 bøker, skrifter og hovedoppgaver 1989 mot 551 i 1988.

Serviceytelser.

I 1989 ble 2576 besøkende betjent på lesesalen, det ble lånt ut 1378 bøker og tidsskrifter, 1288 fotos og 28 faner. Den store mengden litteratur og arkivmateriale som er brukt i lesesalen, er som vanlig ikke tatt med i statistikken, heller ikke henvendelser pr. telefon. Brukergruppen spenner som tidligere fra forskere og studenter til bevegelsens egne folk, journalister og skoleelever. I år har vi kunnet registrere en økt interesse blant utenlandske forskere og studenter.

Internt arbeid.

Overgangen til edb og den usedvanlige rike tilgangen av nye arkiver har - sammen med den vanskelige personalsituasjonen og nye eksterne oppgaver - ført med seg at ordningen og registreringen av det innkomne materiale ikke har kunnet foregå med samme intensitet

som ellers har preget arkivets arbeid, - selv om sikring og grovordning i hele året har vært en prioritert oppgave. Arkivets akutte plassmangel har også lagt visse hindringer i veien for en rask og effektiv ordning av det innkomne materiale. Ordningen av bildesamlingen har fortsatt vært en prioritert oppgave.

I forbindelse med overgangen til edb har samordningen av arkiv- og bibilotevskatalogene vært et overordnet mål. Planleggingen av dette arbeidet og utprøvingen av ulike modeller har skjedd allerede før maskinene kom på plass. Samtlige ansatte har deltatt på kurs i bruk av WordPerfect og MS-DOS, flere dessuten på Micromarc-kurs. Selve den tekniske overgangen til edb har tatt lengere tid enn beregnet, noe som skyldes utenforliggende omstendigheter hos de firma vi samarbeidet med. Edb ble tatt i bruk i det daglige arbeidet, og i bibliotekets katalogiseringsarbeid, men ikke i arkiveringen.

Forbindelser og konferanser.

Arkivet har holdt jevn kontakt med arbeiderbevegelsens lokal- og regionalarkiver. Arkivet var representert på årsmøtene til arkivene i Trondheim, Hamar, Tromsø og Bergen. Trond Bergh var tilstede ved innvielsen av det nye arkivet i Tønsberg og Einhart Lorenz ved stiftelsen av Sogn og Fjordane arbeidararkiv. Arkivet er representert i styringsorganene til flere lokal- og regionalarkiver. I tillegg har arkivets ansatte representert på en lang rekke konferanser og landsmøter, både nasjonalt og internasjonalt.

Historiefaglig virksomhet.

Høsten 1989 overtok arkivet for første gang historieundervisningen på LO-skolen på Sørmarka. Trond Bergh, Solveig Halvorsen og Einhart Lorenz har undervist i moderne historie.

Trond Bergh har i 1989 offentliggjort 2 bøker, nemlig Norsk Postforbunds historie og Borregaards historie, dessuten var han medredaktør av festskriftet til Jakob Sverdrup. Einhardt Lorenz har skrevet en bok om Willy Brandts eksilår i Norge. Boka ble utgitt både på norsk og tysk. Han hadde dessuten et bidrag i den tyske boka "Einheitsfront - Einheitspartei", utgitt av Institutt for statsvidenskap ved universitetet i Mannheim. Einar Terjesen har offentliggjort et bidrag i en italiensk bok om 1. mai. Arkivets medarbeidere har dessuten offentliggjort bokmeldinger i bl.a. "Historisk Tidsskrift" og "Skandinavistik".

Einar Terjesen er medarbeider i prosjekt "Determinants of the development of working-class movements 1870 - 1914", som koordineres av IISG i Amsterdam. Einhardt Lorentz har holdt foredrag ved følgende internasjonale konferanser: Nordisk eksilkonferanse i København, "Contact or Isolation ? Soviet-Western Relations in the Interwar Period" i Stockholm og Regional industrialisering og arbeiderbevegelsen i Freudenstadt.

Offentlighetsarbeid.

I forbindelse med Landsorganisasjonens jubileumskongress laget arkivet sin hittil største utstilling. Ved hjelp av fem tidstypiske arbeidere ble LO.s utvikling, forandringene i medlemsstrukturen, arbeidsmiljø, arbeidstid, sosiale forhold osv. dokumentert. Arkivet laget også utstillingen "Fagbevegelsen, kultur og opplysningsvirksomhet" som var AOF.s gave til LO.s 90 års-jubileum på Rjukan. Deler av utstillingen "Solidaritet uten grenser" ble vist i Goethe-institutt i Oslo.

Arkivet har hatt jevnlig besøk av grupper som ble vist rundt og orientert om institusjonens virksomhet. Særlig i forbindelse med LO-kongressen og arkivets 80 års-markering ble en rekke skoleklasser invitert og vist rundt i arkivet.

Den årlige tilvekstkatalogen "Aktuelle bøker og skrifter fra Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek" blir også for i år sendt ut. Universitetsbibliotekets samkatalog har fått melding om tilveksten av utenlandsk litteratur samt norske og utenlandske tidskrifter.

Årboka.

Arkivet har også i 1989 publisert årboka "Arbeiderhistorie", som hadde LO.s 90 års-jubileum og arbeiderbevegelsen i nordvestlandsfylkene som hovedemner. Årboka ble støttet av 19 forbund som til sammen ga over 60.000 kroner i tilskudd. Abonnementstallet ligger rundt 600.

Pris for beste hovedoppgave.

For å stimulere forskningen i arbeiderbevegelsens historie ble det i 1989 innstiftet en egen studentpris for beste hovedoppgave. Dette ble mulig takket være en gave fra Norsk Postforbund. Prisen ble tildelt cand.philol. Marie Smitt-Solbakken for oppgaven "Fagbevegelsen i norsk oljevirksomhet 1966 - 1977". Prisen ble overrakt av tidligere forbundsleder Arthur Bauge under arkivets jubileumstilstelning.

Styret.

Arkivets styre har bestått av Jan Aaboen, leder, Kåre Myrvold, Ingeborg Botnen, Knut Endreson, Martin Kolberg, Lill-Ann Jensen og Knut Johannessen. Styret har i beretningsåret holdt 5 møter og behandlet bl.a. budsjett, årsmelding og arbeidsplan, edb, arkivets plassbehov, tilsetning av ny nestleder og arkivets studentpris for beste hovedoppgave.

Budsjett.

Arkivets budsjett var i 1989 kr 6.459.323,-. Av dette utgjorde statstilskuddet kr 1.700.000,-. Fra Opplysnings- og Utviklingsfondet kom kr 1.600.000,-, mens kr 1.700.000,- var direkte bevilgninger fra Landsorganisasjonen. Norsk Kommuneforbund ga et tilskudd til edb-investeringene på kr 50.000,-. Resten besto av overføringer, avsetninger, lån og mindre andre inntekter.

Personale.

Arkivets nye leder Trond Bergh tiltrådte sin stilling 1. april 1989. Inntil da fungerte Einhardt Lorentz som arkivets leder. Arkivets personale har ellers hatt følgende sammensetning: Kåre Aule, arkivsekretær, Kari Lund Bråthen, bibliotekar, Stig-Audun Hansen, arkivsekretær, Solveig Halvorsen, arkivar, Torun Jahrnes, bibliotekar, Lill-Ann Jensen, konsulent, Einhardt Lorentz, fungerende nestleder, Aud Lundemo, kontorsekretær, Arnfinn Malme (permisjon), Vivi Melkersen, arkivsekretær, Einar A. Terjesen, arkivar. Arnfinn Malme sa pr. 31.12.1989 opp sin stilling som nestleder.

Ebba Skalstad hospiterte fram til sommeren på 1/2 tid. Ellers har arkivet benyttet en del timebetalt ekstrahjelp.

